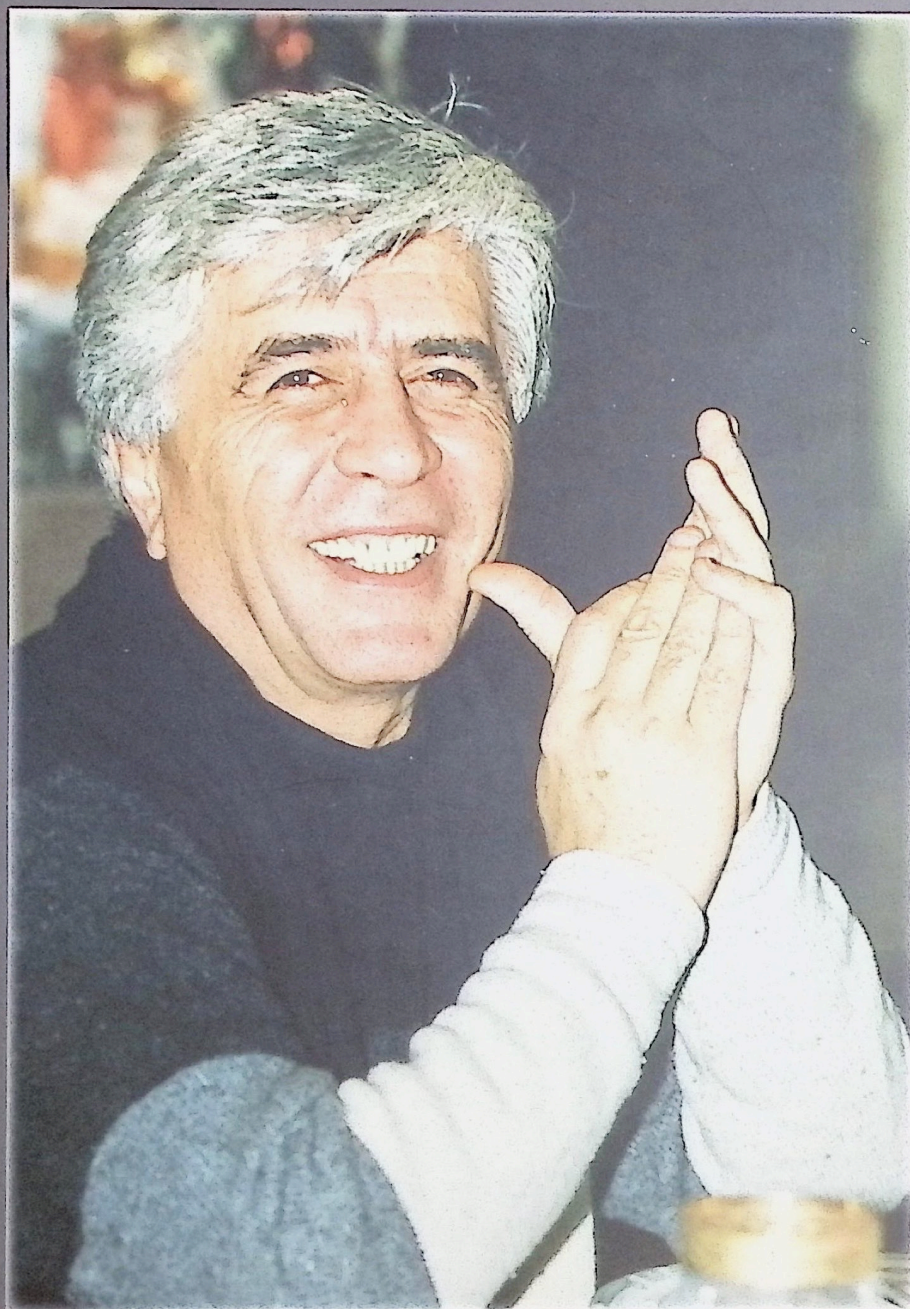

ԴՈԲԵՐՏ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆ

ԽՈՍՏՈԿԱՆԱՆՔ

ԵՐԱՎԱՆ

ՌՈՔԵՐՏ ԱՄԻՐԻԱՆՅԱՆ

ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՆՔ

ԵՐԳԱՇԱՐԵՐ

4

հատոր

ԵՐԵՎԱՆ 2022

ՀՏԴ 784
ԳՄԴ 85.314
Ա 523

Կազմող, նախաբանի և ծանոթագրությունների հեղինակ՝
Աննա Խաչատրյան-Ամիրխանյան

Ամիրխանյան Ռոբերտ
Ա 523 Խոստովանանք: Երգաշարեր / Ռ. Ամիրխանյան:
Կազմ.՝ Ա. Խաչատրյան-Ամիրխանյան.- Եր.: «Գրական հայրենիք»
ՓԲԸ («Հայաստան» հրատ.), 2022. Հ. 4.- 184 էջ:

Այս հատորում ամփոփված են Ռոբերտ Ամիրխանյանի վեց երգաշարերը, որոնցից մի քանիսը տպագրվում են առաջին անգամ: Այդ ժանրին կոմպոզիտորն անդրադարձել է իր ստեղծագործական կյանքի բոլոր փուլերում: Կարելի է ասել, որ յուրաքանչյուր երգաշար ազդարարել է ստեղծագործական զարգացման մի նոր աստիճան:

Ինչպես արդեն նշել էինք, կոմպոզիտորը բանաստեղծական տեքստերում մշտապես փնտրում է իրեն հարազատ կերպարի բովանդակային ամբողջությունը: Հետևելով այդ սկզբունքին, նա հաճախ որոշ իմաստային և կառուցվածքային շտկումներ է կատարում հեղինակային բնագրերում:

Որոշ երգաշարեր ամբողջությամբ կամ մասամբ ներկայացված են QR կոդերով, որոնք տեսաձայնային հնարավորություն են ընձեռում ստեղծագործությունները անմիջական դիտելու և ունենդրելու համար:

ՀՏԴ 784
ԳՄԴ 85.314

ISBN 978-5-540-02553-9

ISMN 979-0-69380-336-1

ՆԱԽԱԲԱՆ

Ռոբերտ Ամիրխանյանի կյանքին և ստեղծագործությանը նվիրված գրքաշարի 4-րդ հատորում ներկայացված են հեղինակի վեց վոկալ շարքերը:

Անկախ այն հանգամանքից, որ այդ շարքերից ոչ բոլորն են տպագրվում առաջին անգամ՝ որոշեցինք հավաքել դրանք մեկ «հարկի տակ», նպատակ ունենալով ի մի բերելու և ամբողջական ձևով ներկայացնելու հեղինակի ստեղծագործական ժառանգության՝ դասական վոկալ-կամերային արվեստի ակունքներից եկող կարևոր մի ճյուղը:

1968-ի ամռանը կոմպոզիտորը ավարտեց անդրանիկ իր երգաշարը՝ «Առաջին խոսքն իմ» խորհրդանշական վերնագրով, որ ծնվել էր արգենտինահայ բանաստեղծուհի Ալիսիա Կիրակոսյանի արվեստի հետ ծանոթանալու արդյունքում: Ռ. Ամիրխանյանի այդ ստեղծագործությանը մենք անդրադարձել ենք առանձին մի գլխով սույն գրքաշարի առաջին հատորում, քանի որ այն իրավամբ ազդարարեց Ռ. Ամիրխանյանի վճռական խոսքը պրոֆեսիոնալ երգարվեստում, ակներև բացահայտելով հեղինակի՝ ազգային և դասական ավանդույթների հետ ունեցած անքակտելի կապը և նրա՝ համաշխարհային երաժշտական նորացումների հետ ներդաշնակ լինելն ու հմուտ ընկալումները: Երգաշարը հստակորեն տեսանելի դարձրեց արվեստի մեջ էսթետիկայի ու համոզումների հարցերում հեղինակի սկզբունքային դիրքորոշումները: Այդ ամենի հետ այն նաև հստակ ուրվագծեց Ռ. Ամիրխանյանի արվեստի հետագա ասելիքը:

Հաջորդ շարքերի ստեղծման ժամանակագրային սփռվածքը ընդգրկեց Ռ. Ամիրխանյանի կոմպոզիտորական արվեստի հետագա զարգացման բոլոր փուլերը: Որոշ առումով այդ երգաշարերը ազդարարել են հեղինակի երաժշտամտածողության ընդլայնման, և կերպարա-բովանդակային խորացման մի նոր պտույտ, զարգացման հերթական ուղղություն:

Յուրաքանչյուր երգաշարում ընդգրկված են մեկ բանաստեղծի խոսքերով գրված երգեր: Հեղինակի խոստովանությամբ երգերի շարանը ձևավորվում էր շատ կարճ ժամանակի ընթացքում, երբ մեկ բանաստեղծության բովանդակային լիցքը, ասես, չհագեցնելով նրան տանում էր դեպի հաջորդը, ձգտելով իմաստային, կերպարային առավել ամբողջացման: Այստեղից էլ բխում է շարքի կենտրոնական կերպարի ցայ-

տուն նկարագիրը, որն անկախ լիրիկական, հոգեբանական և փիլիսոփայական ապրումների լայնածավալ շերտերից՝ դրսևորվում է իր հավաք և ավարտուն ներկայությամբ: Մնում է եզրակացնել, որ Ռ. Ամիրխանյանի ստեղծագործության հիմնաքարը տեղադրված է տարբերությունների միջև ներդաշնակություն կառուցելու սկզբունքի վրա, ինչը նաև կարևոր է դարձնում կերպարային ամբողջականության խնդիրը:

Կոմպոզիտորի երգերը իրենց բովանդակային, զգայական հագեցած պնակով, խոսքի հետ ընդգծված սերտացումով բազմիցս առիթ են տվել համեմատական անցկացնել մոնոթատրոնի հետ: Իսկ իր երգաշարերը լիրիկալ դառնում են մի քանի մասերից բաղկացած գեղարվեստական ներկայացում, ուր բացահայտվում են միակ հերոսի հագեցած ապրումների տարբեր եզրագծերը: Այս առումով առավել ընդգծվում է բանաստեղծության կարևորությունը, որի երաժշտական ընթերցումով կոմպոզիտորը, ասես, մի նոր երակ է բացում նրա բովանդակության մեջ, շնորհիվ որոշ բովանդակային և մեղեդային ընդգծումների: Կատարողի առջև էլ, բացի երգչական բարձր պրոֆեսիոնալիզմի խնդիրներից, ներ են բերվում հավելյալ հմտությունների պահանջներ դեպի խոսքարվեստը, կենտրոնացված և ներգործուն արտիստիզմը, հասուն հոգևոր լիցքը:

Աննա Խաչատրյան-Ամիրխանյան

ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՍՔՆ ԻՄ

(ԵՐԳԱՇԱՐ)

1. ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՍՔՆ ԻՄ

Խոսք՝ Ալ. Կիրակոսյանի

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

Andante

8va-

poco rit.

8va-

Ա - ա - ջին խոսքն իմ, որ քեզ հա - մար նմ հո-րի-

13

նում, Փո - լա - գրում եմ, դո - րոշ -

13

16

նում ա-մուր, ա - մուր, ան-ջըն - ջն - քի: Բնդ, որ ինձ հա -

(8^ա) -

16

20

մար Բո - լոր խոս - քերն ես եմ լն-գու -

20

23

նն - րն, եվ լը-տու - թյու - նը:

23

26

եվ լը-տու - թյու - նը: Ի սկզբ-բա -

26

30

նն Ծըն - ված խոս - քն - րից Ա - տա -

30

33

ջի - նը Բնգ, Չայ-նն - րից բո-լոր, բո - լոր ա - մն - նա - հի - նը...

37

ես այս խոս-քն - քով

39

Բնգ եմ նը - վի - բուս Բո - լոր հու - .

41

շնրն իմ, Որ ժա-մա-նա - կի հո-լո-վո-

45

մի մեջ Սբ -

47

նամ, մը - նամ, մը-նամ ա-ռանց

p

51

hn12... ա-ռանց hn12 ա-ռանց

51

55

hn12

55

8vb--

57

57

(Timpani)

8vb--

Առաջին խոսքն իմ, որ քեզ համար եմ հորինում
Փորագրում եմ, դրոշմում ամուր, անջնջելի:
Քեզ, որ ինձ համար բոլոր խոսքերն ես
Եվ լռությունը...

Ի սկզբանե ծնված խոսքերից առաջինը քեզ,
Ձայներից բոլոր՝ ամենահինը:
Ես այդ խոսքերով քեզ եմ նվիրում բոլոր հուշերն իմ,
Որ ժամանակի հոլովումի մեջ մնամ առանց հուշ...

2. ԵՍ ՎԱԽԵՆՈՒՄ ԵՄ

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

VIVO

[illegible][illegible]

6

Tempo di samba

հումս եմ «Մեր» բա - րը ա - սել,

9

Ձի նա - խա - զգում եմ, Որ սի - րուց ան -

(8va)-----

8va-----

3

12

դին ա - մա - յու - թյուն է...

3

12

3

15

Ա - մա - յու - թյուն է... սի - րուց ան -

15

18

qhn u - maw - jnu - tjun t... u - maw - jnu - tjun t...

18

21

u-maw-jnu - tjun t... [u, [u, [u, [u, [u, [u,

21

25

[u, [u, [u, [u, [u, [u, [u, [u, [u...

25

28

31

3

bu şar-şu -

34

sub. *p*

3

37

p

Ես վախենում եմ սեր բառը ասել,
Զի նախագգում եմ,
Որ սիրուց անդին
Ամայություն է...

Ես վախենում եմ, որ սերը միայն
Լինի մի բառ,
Որ ճաշակեմ բառն այդ
Ու քաղցած մնամ:

Ու ես ինքս ինձ օգնում եմ հիմա,
Որ այս աշխարհում սերը պահպանեմ,
Որն ամենքինն է
Ու իմն է միայն:

ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՍՔՆ ԻՄ

(ԵՐԳԱՇԱՐ)

3. ՈՐՏԵՂ ԵՍ ԱՐԴՅՈՔ

Խոսք՝ Ալ. Կիրակոսյանի

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

Andante

5

9

11

p

ff

sfp

13 *rit.*

18 *a tempo*

Որ-տե՞ղ ես ար - դյո՞ր, անձ-կու-թյուն-նե՛ն - րիս Հու-ռութք և սաս-

pp

21

վաճ, Ի՛մ ճա-կա-տազ - րի ցուց-մունք ան-խու - սափ, Ի՛մ ն-րազ-նե-

24

րի Ա-նա-վարտ ե - րագ, Զա-մու դնմ հոր - դած

27

Իմ ու - ժն - րի ուժ, Որ - տնդ ես ար -

30

դյոր, լա, լա, լա,

32

32

ff

3

6

8va-----6

15ma-----6

8va-----1

6

33

33

ff

3

6

6

6

34

34

ff

6

8va-----6

6

6

2/4

35

Ար-տն՞դ նս ար - - - դյոք, Իմ ն-րակ-նն - թի ա - ղյուն հոր-դա-

35

p

38

ցող, Ար-տն՞դ նս ար - դյոք, Ին-չո՞ չնս գա - լիս, Ին-չո՞ չնս տնս-

38

41

նում, Ար վնրջ տաս ար - դին Իմ սպա-սում-նն - թին...

41

44

Հոգ - նաժ աշ - քն - քիս սպրա - սում - նն -

47

քիս...

50

53

55

55

Հոգ-նամ աչ-քն-

f

58

58

րիս սարա-տում - նն - րին... Որ - տն'դ

sub. p

62

62

նս ար - դոր

dolce

(rit.)

65

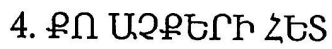
pp

Որտե՞ղ ես արդյոք,
Անձկություններիս հուռույթ և Աստված,
Իմ ճակատագրի ցուցմունք անխուսափ,
Իմ երազների անավարտ երազ,
Քամու դեմ հորդած իմ ուժերի ուժ...

Որտե՞ղ ես արդյոք,
Իմ երակների արյուն հորդացող,
Ինչո՞ւ չես գալիս, ինչո՞ւ չես տեսնում,
Որ վերջ տաս արդեն
Հոգնած աչքերիս սպասումներին:

Որտե՞ղ ես արդյոք...

(ԵՐԳԱՇԱՐ)

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

25

13

բար

զը-բայց նմ ա - ընկ, Ե-ղնկ նմ սա -

16

կայն ու-րիշ մաշ - կի մեջ, Ու-րիշ մի վայ -

sf

ճշ-

19

բում,

Ու - րիշ նրկ - թի մեջ...

22

Բայց զը-բայ - ցը իմ քնդ հենտ է ն - ղնկ Բռ աշ - քն - թի

25 1.

հնա: Ուրիշ մի վայ - րում,

25

8vb-1

28 2.

հնա, հնա:

28

30

Լա-րա Լա-րա Լա, Լա, Լա-րա Լա-րա Լա - րա

30

8vb-1

32

Լա:

32

ff

Քո աչքերի հետ
 Ես հավերժաբար գրույց եմ արել,
 Եղել եմ սակայն
 Ուրիշ մաշկի մեջ,
 Ուրիշ մի վայրում,
 Ուրիշ երկրի մեջ,
 Բայց գրույցը իմ
 Քեզ հետ է եղել,
 Քո աչքերի հետ...

Դու նա ես,
 Ով իր բացակայությամբ
 Դատարկ է թողնում
 Էությունը իմ:
 Նա, ով արարվեց,
 Որ ունայնության
 Այս մթնոլորտում
 Չմնամ մենակ:

Դու նա ես,
 Ով ինձ ուրիշ մի դարում
 Ասաց.-
 Սպասիր,
 Սակայն այս դարում
 Ներիր,
 Չեմ կարող
 Արդեն սպասել...

ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՍՔՆ ԻՄ (ԵՐԳԱՇԱՐ)

5. ԻՆՁՆԻՑ ԱՅՆՔԱՆ ԵՍ ԲԱՑԱԿԱ ԵՂԵԼ

Խոսք՝ Ալ. Կիրակոսյանի

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

Andante un poco rubato

4

3

3

7

3

sf

3

10

brillante

7

7

12

Ինձ-նից այն-քան նա բա-ցա - կա ն - դնի,
որ նն-րիք, ար-դեն պետք չէ քո

mp

15

սն-րը... Ինձ - նից այն - քան նա բա-ցա - կա ն - դնի,

mp

18

(poco rit.)

նն - րիք, ար - դեն պետք չէ քո սն - րը... Ես քեզ այն -

pp

21 *(a tempo)*

քան, այնքան նմ հի - շն, Որ մոռա - ցն նմ ներկա - յու -

24 թյու-նը... Ստեղծել նմ ես Մի դնեք Ու մի ժը -

Secco

p

26 պիտ, Մի լուռ հա - յազր: Մի լուռ հա -

p

28

յացք: Նը - րանք օ - րի - նակն են ինչ

28

sfp

31

որ մի դնմ - քի, Ինչ որ ժը-պի - տի, Ինչ

31

35

որ հա-յաց - քի: Ես քնգ, սի-քն - լիս,

35

non legato

pp

5

39

Փո-խել եմ ա - հա

Մե-նու-թյուն - նե -

(8va)

5 5 5 15ma 6

42

րից մե - նա-վո-րի հետ,

Դը-րա-նով և աղ-տաք-

(15ma)

8va

3 3 3 3 3

46

սել եմ, Աղ-տաք - սել եմ

իմ մե-նու - թյու-նը:

3 3 3 3 3 3 3 3 3 3

The musical score for 'The Rose Tree' is presented in two systems. The first system contains measures 47 and 48, and the second system contains measures 49 and 50. The music is written for a single melodic line on a treble clef staff. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The melody is characterized by frequent triplet patterns, indicated by a '3' over the notes. A large slur spans across measures 47, 48, and 49, grouping the melodic phrases. The lyrics 'The Rose Tree' are written below the staff, aligned with the notes. The score concludes with a double bar line at the end of measure 50.

52

Handwritten musical score for 'The Rose Tree'. The score is written on two staves, Treble and Bass. The key signature has one flat (B-flat). The melody is in the Treble staff, and the bass line is in the Bass staff. The score includes various musical notations such as eighth notes, quarter notes, and rests. There are several triplets marked with a '3' and a bracket. A large slur covers the final measures of the melody. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

The musical score for 'The Rose Tree' is presented in three systems. The first system consists of a single treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The second system is a grand staff, featuring a treble clef staff with a key signature change to two sharps (F# and C#) and a common time signature, and a bass clef staff with a common time signature. The third system continues the grand staff. The melody is written in the treble staff, and the accompaniment is in the bass staff. The score includes various musical notations such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings. The lyrics 'The Rose Tree' are written below the bass staff in the second system.

[illegible]

59 սնլ նմ, Ար - տաք - սնլ նմ,

61 ար - տաք - սնլ նմ

63 *rit.* իմ մն-նու - թյու - նը *a tempo*

67 *pp*

Ինձնից այնքան ես բացակա եղել,
Որ, ներիր, արդեն պետք չէ քո սերը...

Ես քեզ այնքան, այնքան եմ հիշել,
Որ մոռացել եմ ներկայությունդ:
Ստեղծել եմ ես մի դեմք ու մի ժպիտ,
Մի լուռ հայացք...
Նրանք օրինակն են ինչ-որ մի դեմքի,
Ինչ-որ ժպիտի, ինչ-որ հայացքի:
Ես քեզ, սիրելիս, փոխել եմ ահա
Մենություններից մենավորի հետ,
Դրանով և արտաքսել եմ
Իմ մենությունը...

ՔԱՐԸ (ԵՐԳԱՇԱՐ)

1. ՔԱՐԸ

Խոսք՝ Վ. Դավթյանի

Andante un poco rubato

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

5

9

12

12

f

pp

Լանց-ննն օ - ընր, տա-րիք,

16

դա - րը կիջ - նի դա-րի, Եվ այս քա - ռտո հո-ղում

16

20

նա կը-փռիս-վնմ քա - ռի...

20

23

26

Ինձ կը-գար-

26

sf

quasi glissando

28

կի կայ-ծակն Ու ա-րև - ննր կայ-րեն,

28

31

Կը - - շա-ռա - չեն կող - քիս

31

33

Վայ - րի մըռ-րիկ - ներ,

35

կը - ճաք - - - ճը -

37

քնմ ցըր - տից, Կը-շի-կա-

39

նամ 2n-գիգ, Ու իմ քա - ղն խոր-քում

8va-

42

Լուռ կը-մը-նա հո - գիս... Բայց նրա կա -

(8va)-

45

նաչ կար - միր Մա-մուռն իջ -

47

նի վը-րաս, Իջ - նի իբ - րև բընը-շանք, Իբ-րև սի-րո և .

50

րագ, Իբ-րև սի-րո և - րագ, Ու նրբ մա-դի անձ - րն-վը նրբ մա-դի անձ-

agitato

53

րն - վը Իր թա-խի - ծը թա - վիշ, Ես իմ քա-րն խոր -

56

քով Կը - նի - կն -

pp

59 *quasi*

62 *ff* *sempre cresc.*

65 *guz*

67 *(guz)*

(8va)

69

71

(8va)

Բայց նրա կա - նաչ կա-նաչ Մամուռն իջ -

71

sff

74

նի վը-րաս,

rit.

74

77

a tempo

ppp

Կանցնեն օրեր, տարիք, դարը կիջնի դարի,
Եվ այս քարոտ հողում ես կփոխվեմ քարի...

Ինձ կգարկի կայծակն ու արևը կայրի,
Կշառաչեն կողիս մորիկները վայրի,
Կկարծրանամ ցրտից, կշիկանամ շոգից,
Ու իմ քարե խորքում լուռ կմնա հոգիս:

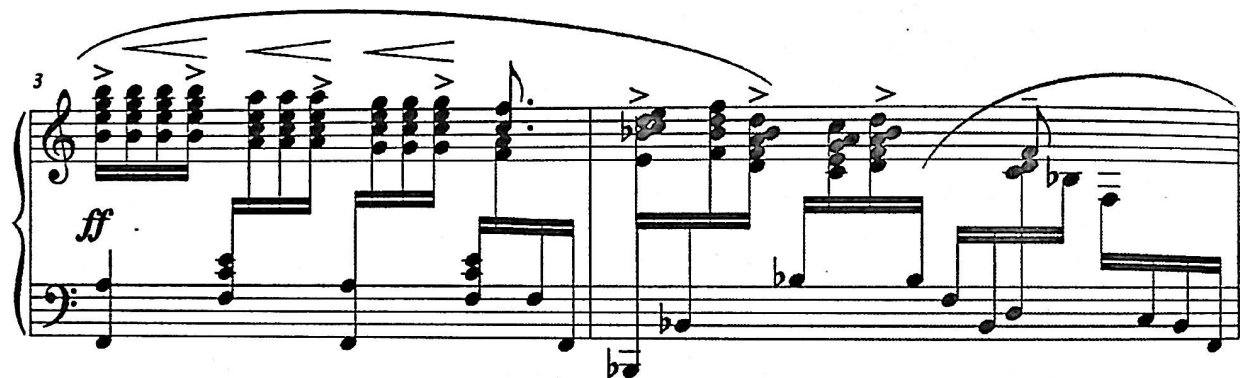
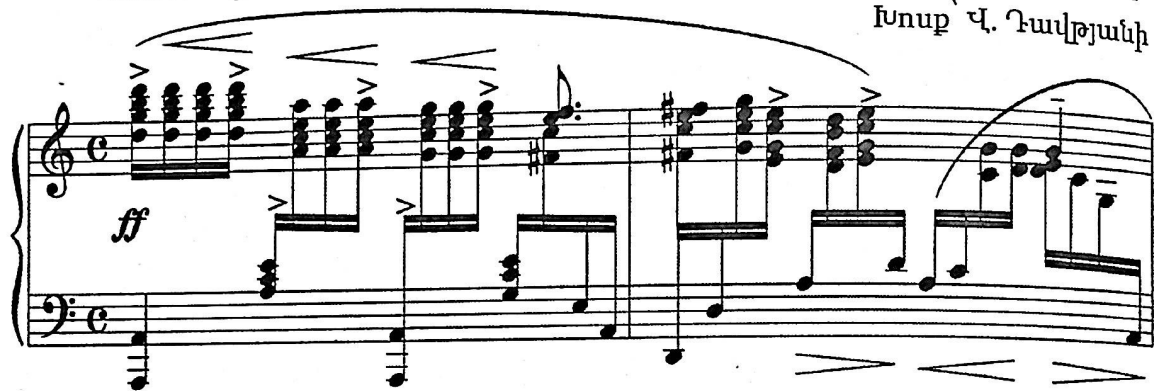
Բայց երբ կանաչ, կարմիր մամուռն իջնի վրաս,
Իջնի իբրև քնքշանք, իբրև սիրո երագ,
Ու երբ մաղի անձրևը իր թախիծը թավիշ,
Ես իմ քարե խորքում կհեկեկամ ցավից...

ՔԱՐԸ (ԵՐԳԱՇԱՐ)

2. ԹԵ ԼԻՆԵՐ ԱՅՆՊԵՍ

Doloroso e galante

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի
Խոսք՝ Վ. Դավթյանի

9

Եվ լի-նըր այն - պես, որ բա-նաս - տեղ - ծղ օգ-նըր աստ - ծուն,

13

Ու նա ամ-բողջ գի - շնը Մա-ղըր անձ - րն - վի օրհ-նու-թյու - նը

16

գով Ու ցն-րնկ-նըրն ամ - բողջ Ու - կն հն -

19

քիաթն Ա - րն - վի Հի - ննր... Ինչ կա - նաչ կար - միր

19

ff

Տոբ - ՝ Տոբ - - - -

22

աշ - խարի կո - լիննր...

22

(Տոբ)

25

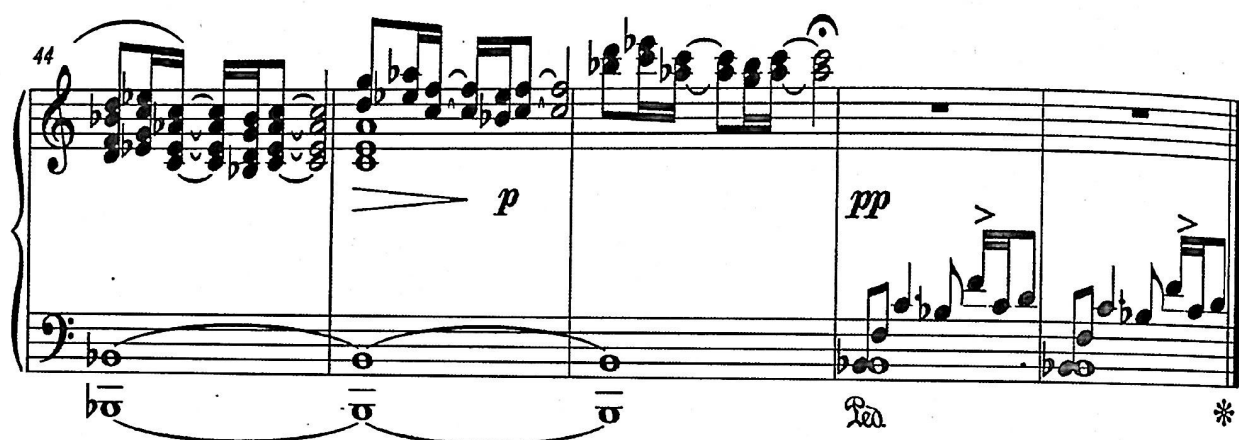
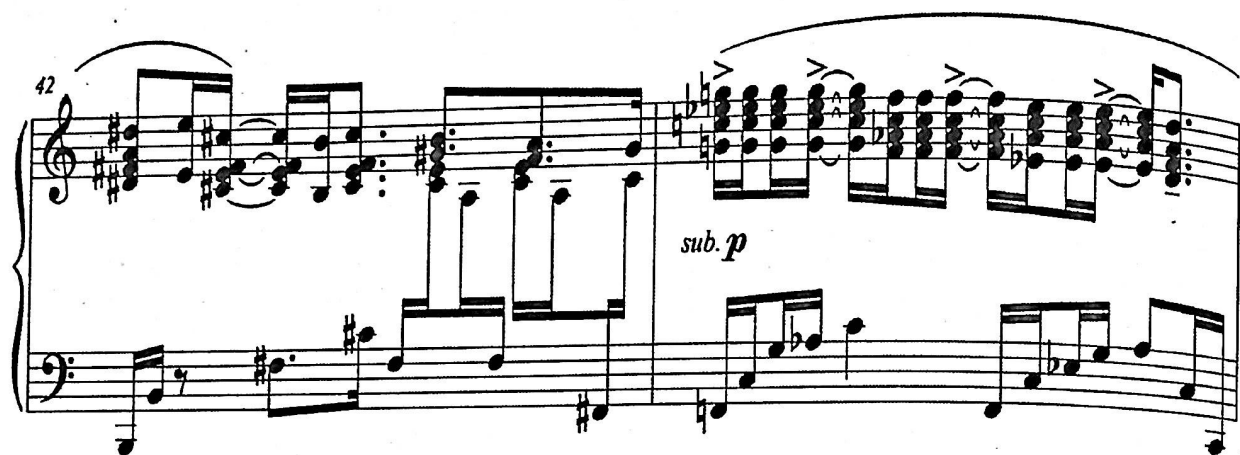
sf

29

33

36

39

Թե լինե՞ր այնպես,
Որ բանաստեղծը օգներ Աստծուն
Ու նա ամբողջ գիշեր
Մաղեր անձրևի օրհնություն զով,
Ու ցերեկներն ամբողջ
Ոսկե հեքիաթն արևի հիներ՝
Ինչ կանաչ-կարմիր աշխարհ կլինե՞ր...

ՔԱՐԸ
(ԵՐԳԱՇԱՐ)

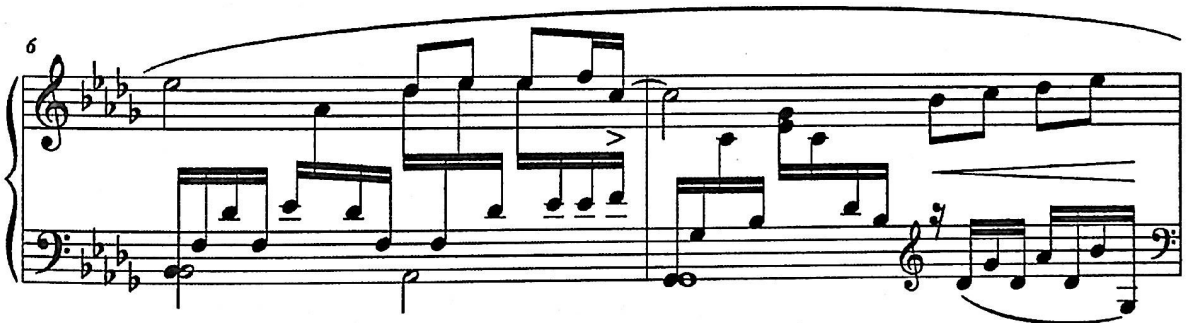
3. ՈՒ ԵՍ ԳԻՏԵՄ

Խոսք՝ Վ. Դավթյանի

Andante molto espressivo

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

11

3

1, 2.

14

fff

sfz sfz sfz

ff

sub-----

17

Ու նս գի-տնմ, պի-տի ան-վնրջ կան-չես աղ-պես ու հն-առ-նառ,

mf

19

Պի-տի ան - վնրջ թը-վառ մո-տիկ, Բայց և հա - վնո լի-նես ան -

22

huru,

22

f

8va-

25

ff

Լի - ննս ծա - րավ Ու ո - գու քաղց, Տազ - նա - տի պնս ինձ հնո թի -

25

(8va) -

27

վնս, Մնրթ ինձ այ - ընս աի - տի տնն - դով, Ու մնրթ վը - րաս լառ անձ - ըն -

27

29

վնս... Մնրթ ինձ այ - ընս աի - տի տնն - դով, Ու մնրթ վն -

29

31

րաւ լուռ անձ-րն - վնս...

1.

31

sfz

34

2. Da capo al $\S$

դնս,

34

pp *fff*

Ու ես գիտեմ՝ պիտի անվերջ
Կանչես այդպես ու հեռանաս,
Պիտի անվերջ թվաս մոտիկ,
Բայց և հավետ լինես անհաս,
Լինես ծարավ ու ոգու քաղց,
Տագնապի պես ինձ հետ թևես,
Մերթ ինձ այրես պիտի տենդով
Ու մերթ վրաս լուռ անձրևես...

Պիտի անվերջ քո կարոտի
Հրաշք հավքը վրաս հսկի
Ու թևերից իր կապուտակ
Պիտի մաղի ցավ ու կսկիծ:
Ու ես քայլեմ պիտի անվերջ
Գլխապտույտ վիհի ափով՝
Հարբած լույսով, մութով հարբած,
Հարբած սիրով ու տագնապով...
Կարոտներով ու ցավերով
Ճանապարհս պիտի ցողեմ,
Բայց և հավետ, բայց և հավետ
Օրհնանքներով քեզ ողողեմ...

ՔԱՐԸ
(ԵՐԳԱՇԱՐ)

4. ԱՆԱՆՁՆՈՒԹՅՈՒՆ

Խոսք՝ Վ. Դավթյանի

Amoroso

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

poco accel.

The first system of the musical score for 'Ananyutyun'. It features a piano accompaniment in G major, 3/4 time. The right hand has a melodic line with triplets and a slur. The left hand has a bass line with eighth notes. Dynamics include *mp* and *p*. A *poco accel.* marking is present.

The second system of the musical score. It continues the piano accompaniment with triplets and slurs. A *sub---* marking is visible below the staff.

The third system of the musical score. It continues the piano accompaniment with triplets and slurs. A *sub---* marking is visible below the staff.

The fourth system of the musical score, which includes vocal entries. The vocal line enters at measure 10 with the lyrics: "Լը-նըր խը-ռուքն այս, Ու ինձ թը - վար". The piano accompaniment features a *sf* (sforzando) dynamic and a *sub. p* (subito piano) dynamic. The system ends with a *mp* (mezzo-piano) dynamic and a triplet.

13

Թե ես աղ-բյուր եմ Մա-մուռն ի վար, Գար-նան անձ-րե եմ Ու ա-ռա-

16

վուր, Տո-ղա-թա-թախ եմ Ու շա-ղա-վուր,

19

Լեռ-նա-յին լիճ եմ, Այն-քան եմ ջինջ Որ մե-ջոս լույս է Ու էլ ո-

22

չինչ, n - չինչ, n - չինչ, n -

25

չինչ, Լճո-նա-յին լիճ նմ, Այն-քան նմ ջինջ,

28

1. Որ մե-ջըս լույս է Ու ել n - չինչ, 2. չինչ,

31

3.

Յո-րն-նի հասկ նմ Որ լուռ հակ - կամ

34

37

40

40

Լեռ-նա-յին լիճ նմ, Այն-քան նմ ջինջ,

43

Որ մե-ջըս-լույս է Ու էլ n - չինչ, n - չինչ, n -

43

46

- չինչ, n - չինչ Այն-քան թն-թն նմ, Ան-տնձ-նա-

46

49

կան, Որ բա-րի լույս նմ, Որ նս չը - կամ...

49

accel.

52

55

58

61

Լռեր խռովքն այս ու ինձ թվար,
Թե ես աղբյուր եմ մամուռն ի վար,
Գարնան անձրև եմ ու առավոտ,
Յողաթաթախ եմ ու շաղավոտ,
Լեռնային լիճ եմ՝ այնքան եմ ջինջ,
Որ մեջս լույս է ու էլ ոչինչ:

Յորենի հասկ եմ, որ լուռ հակվում,
Ճառագայթով է շարունակվում,
Լեցուն փեթակ եմ, ոսկե փեթակ,
Որ զրնգում է արևի տակ,
Կապույտ ծաղիկ եմ, խոտ եմ ու սեզ՝
Այնքան խոնարհ եմ՝ հող եմ ասես,
Այնքան թեթև եմ, անանձնական,
Որ բարի լույս եմ, որ ես չկամ...

ПАМЯТЬ

(ВОКАЛЬНЫЙ ЦИКЛ)

Maestoso ♩ = 69
un poco rubato

Муз. Р. Амирханяна
Стихи И. Пановой

The musical score is written for piano and consists of four systems of music. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The tempo is marked 'Maestoso' with a quarter note equal to 69 beats per minute, and the performance instruction 'un poco rubato' is given. The dynamics include 'mf' (mezzo-forte). The score features several triplets and slurs, indicating a lyrical and expressive style. The bass line has a consistent eighth-note accompaniment pattern. The piece concludes with a change to 4/4 time in the final system.

16

sf

8vb-1

8vb-1

8vb-1

20

sf

3

Все - го труд - ней слой вре - ме - ни от - ки-нуть,

20

(8vb)-

23

3

3

3

что в дав - ний день как преж - де зас - вер - кал,

23

2.

25

в не - го по - пасть как буд - то бы по - гне-нуть,

27

но о - шу - тить не - ви - дан - ный на - кал.

29

И слов и мыс - лей вре - ме-ни дру - го-го,

31 *3* *3* *3*

е - го со - бы - тий стран - ных че - ре - ду,

33 *agitato* *3*

а по-зо-вет ма-ги-чес-ко-е сло - во и я без стра-ха в прош-ло-е вой.

33 *agitato*

36 V

ду, без стра - ха в прош - ло - е вой - ду, без стра - ха в прош - ло - е вой -

36

38 *pp* *(sotto voce)* *a tempo* ♩ = 168

ду, в прош - ло - е вой - ду!

43

50

56 *p*

О - че - редь под празд - ник за му - ко - ю, ка - ран -

56 *p*

61

даш чер - ниль - ный, но - ме - ра, но - ме - ра...

68

Над пос - ле - во - ен - но - ю Моск - во - ю э - хо вче - ра не - за -

73

вы - то - го вче - ра,

78 *sf*

Свро - шен - ны - е што - ры за - тем - не - нья ве - лы - е крес - ты

83

сор - ван - ны - е крес - ты,

88 *sf*

как гла - за в ми - ну - ту удив - ле - нья ок - на чис - ты, у - ве -

93

ли - чи - лись чис - ты, у - ве - ли - чи - лись чис - ты, у - ве - ли - чи - лись чис - ты.

rit.

99

pp

sempre cresc.

104

ff

ff *sempre cresc.*

Сколь-ко без на-деж-но о-ди-но-ких на зем-ле ос-та-ви-ла вой-на,

108

rit.

pp

от от-цов на па-мять бук-вы от-честв, от сы-нов лишь кар-точ-ка од-на...

meno mosso

112

pp (sotto voce)

accel.

pp (sotto voce) *accel.* *cresc.*

бы-ло, бы-ло, бы-ло, го-ря горь-ко-го в дос-тат-ке, но уже

115

шел мир - ный час, шел мир - но каж - дый час,

115

122

а ву - хан - ки прес - нен - ской брус - чат - ки ос - та - ют - ся у нас,

122

127

в па - мя - ти у нас, в па - мя - ти у нас, в па - мя - ти у

127

132

sotto voce

нас, в па - мя - ти у нас,

132

pp

137

о - че - редь под празд - ник за му - ко - ю, ка - ран - даш чер -

137

rit.

ный - ный, но - ме - ра, но - ме - ра...

142

148

rit.

153

3

158

pp

affettuoso

3

163

Vivo

3

3 3 3

8vb

168

3 3 3 3 3 3 3 3 3

8vb

8vb

172

ff

Жи - vem од - наж - ды, я э - то

172

3 3 3

(Secco)

8vb

8vb

зна - ю, но мне дру - га - я жизнь ми - ла, я с не - ю ря - дом по - ни.

180 ма - ю, что мно - го жиз - ней про - жи - ла, и в каж - дой бы - ло все о -

180

184 со - бьм, все спе - цially - но для не - е, то встре - чи с жа - ром и оз -

184

188 но - бом, то от - сту - пле - ни - я жни - ве, и в каж - дой вы - ло все о -

188

192

со - вым все спе - цialь - но для не - е, то встре - чи с жа - ром и оз -

192

196

но - вом, то от - ступ - ле - ни - я жи - вье, за лу - гом

196

tr

8vb

200

лес, за сте - пью мо - ре, за ти - ши - но - ю ве - тер в грудь, жи - ву то

200

tr

204

ра - ду - ясь, то спо - ря, и в каж - дый день как но - вый путь, жи - ву то

204

208

ра - ду - ясь, то спо - ря, и в каж - дый день как но - вый путь, жи - ву то

208

212

ра - ду - ясь, то спо - ря, и в каж - дый день как но - вый путь.

212 Tutti

sff

216

220

Cresc.

224 *(8va)* 15

228 *(8va)*

232 *p*

(8va) За лу-гом лес, за сте-пью мо-ре, за ти-ши-но-ю ве-тер

232 *p*

236

в грудь, жи-ву то ра-ду-ясь, то спо-ря, и в каж-дый день как но-вый

236

240

путь, жи-ву то ра-ду-ясь, то спо-ря, и в каж-дый день как но-вый

244

путь, жи-ву то ра-ду-ясь, то спо-ря, и в каж-дый день как но-вый

248

путь.

ff

3 3 3 3 3

8vb *8vb* *8vb*

252

3 3 3 3 3

8vb *8vb* *8vb* *8vb*

256

8vb

260

8vb

264

(без слов)

264

sf

8vb

268

268

8vb

272

Все - го труд - ней слоёв вре - мя - ни от -

sfz

8vb-----

275

ки-нуть, что дав-ний день как преж-де за-свер - кал,

275

3

3

3

3

278

А по-зо-вет ма-ги-чес-ко-е сло-во и я вез стра-ха в прош-ло-е вой-

278

fp

poco agitato

rit.

281

ду, без стра - ха в прош - ло - е вой - ду, без стра - ха в прош - ло - е вой -

8vb

Andante

283

ду, в прош - ло - е вой - ду.

pp (*espressivo*)

8vb

287

mf

8vb

292

sf

8vb

(espressivo) (sotto voce)

297

297

302

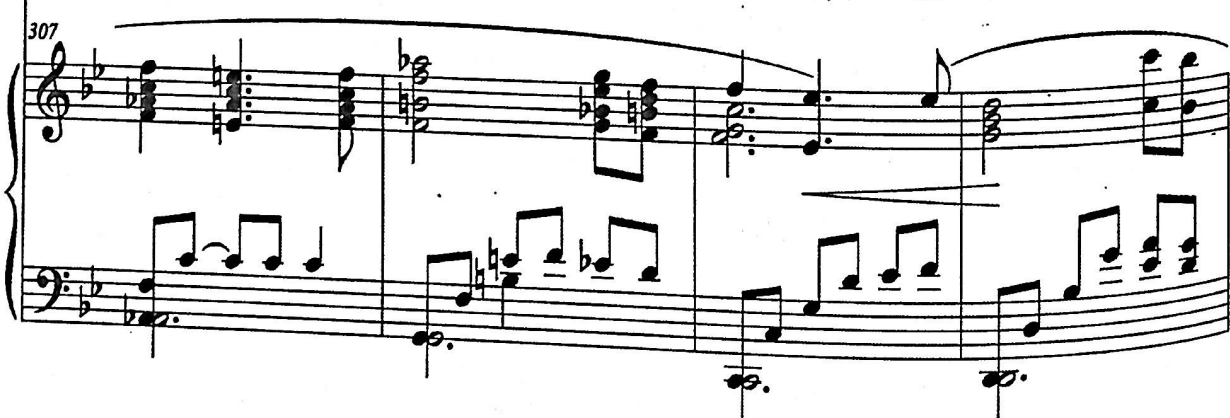
302

307

307

311

в пол - ну - ю си - лу жи - ву. Я ву - - - ду на

311

ff

8vb-

315

ра - дость, а мо - жет на го - ре, меч - той за - го -

315

319

рать - ся со - мне - ни - ем бо - леть, за - ви - до - вать

319

323

пти-цам в кры - ла - том прос - то - ре при - вет - ству - я

327

боль, что ме - ша - ет ста - реть!

mp *sf*

sub

330 *pp cantabile*

(без слов, головным звуком)

sffz

sub

334

334

p

338

338

342

342

rit.

ff

Я

sf

Sub.

346

бу - ду на ра - дость, а мо - жет на го - ре,

ff

350

меч - той за - го - рать - ся со - мне - ни - ем бо - леть,

p

354

за - ви - до - вать пти - цам в кры - ла - том прос - то - ре при -

pp

pp

meno mosso

1. 2.

358 вет - ству - я во - лья, что ме - ша - ет ста - реть. реть

(Secco) pp

363

(sempre accelerando)

368

cresc.

8va

372

ff

376

8va

3

3

3

accel.

cresc.

8vb-1

8vb-1

8vb-1

Musical score for "The Rose Tree" (No. 384) from the "Songs of the Sea" collection. The score is in 3/4 time and features a treble and bass staff. The melody in the treble staff is marked with an *accel.* (accelerando) and includes a *cresc.* (crescendo) section. The bass staff provides harmonic support, with a *sub.* (suboctave) marking. The piece concludes with a *fff* (fortissimo) dynamic marking.

Всего трудней слой времени откинуть,
Чтоб давний день как прежде засверкал,
В него попасть, как будто бы погибнуть,
Но ощутить невиданный накал.

И слов, и мыслей времени другого,
Его событий странных череду,
А позовёт магическое слово
И я без страха в прошлое войду...

Очередь под праздник за мукою,
Карандаш чернильный, номера,
Над послевоенною Москвою
Эхо незабытого вчера...

Сброшенные шторы затемненья,
Белые кресты, сорванные кресты,
Как глаза в минуту удивленья-
Окна увеличились - чисты.

Сколько безнадёжных одиночеств
На земле оставила война,
От отцов на память буквы отчеств,
От сынов лишь карточка одна...

Было горя горького в достатке,
Но уже шёл мирный час,
А буханки пресненской брусчатки
Остаются в памяти у нас.

Живём однажды, я это знаю,
Но мне другая мысль мила,
Я с нею рядом понимаю,
Что много жизней прожила.

И в каждой было всё особым,
Всё специально для неё,
То встречи с жаром и ознобом,
То отступления жнивья.

За лугом лес, за степью море,
За тишиною ветер в грудь.
Живу то радуясь, то споря
И каждый день как новый путь.

Меняя погоду волнуется ветер,
Волнуются липы, теряя листву.
И я заряжаюсь волнением этим,
Поэтому в полную силу живу.

Я буду на радость а может на горе,
Мечтой загораться, сомнением болеть,
Завидовать птицам в крылатом просторе,
Приветствуя боль, что мешает стареть...

ՀԵՌԱՅՈՒՄԻ ԽՈՍՔԵՐ

(«ԴՈՒ ԻՄ ՎԵՐՋԻՆ, ԻՐԻԿՆԱՅԻՆ, ԱՍՏՂԱՅԻՆ ՔՈՒՅՐ»)
(ԵՐԳԱՇԱՐ)

1. ԱՇՈՒՆ Է ՆՍՏԵԼ ՍԵՂԱՆԻԴ

Խոսք՝ Ե. Չաթենցի
Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

Voice

Piano

$\text{♩} = 80$ Ազատ, քնարային անկաշկանդությամբ

mp

5

11

15

pp

* Այս հղումով կարելի է լսել ներկայացվող երգաշարի առաջին երկու երգերի կատարումները:

Pno.

Ազատ, անշտապ, խոհուն

Pno.

mp Ա-շուն է նըս-տել սյ-ղա - նիդ

ճա-կա-տին մոր-մո-քած վար-

Pno.

դեր

mp

Pno.

Կրքոտ, շարժուն

42

sf Թա - խի - ծը թը - վաճ է սպե - ղա -

Pno.

45

նի, խըն-դու-թյու-նը թույն է ար - դեն:

Pno.

51

Օ, ե - բազնայս, ե - բազն այս պա - տիր, ե - բազն այս ցը - նորն ու գը - բա -

Pno.

56

վիշ ցը - նորքն

Pno.

79

նիդ վարդերն այդ դե - դին ու հու -

Pno.

82

շերն, հու - շերն այդ թու - նոտ, _____

Pno.

85

— ու չը - կա, չը - կա, չը - կա ոչ մի ու - դի...

Pno.

spp

91

նա գը - նաց ան - դարձ ալի ցը - նոր - քը, — ալի ու -

Pno.

94

րուն քո — մը-տե - րիմ, — բայց իր մութ շի-րի-մի խոր - քից դեռ եր-

Pno.

98

կար նա քեզ կը-գե - րի...

Pno.

103

accel.

Pno.

106

Pno.

109

109

ու չո - կա, չո - կա, չո - կա

Pno.

spp

116

116

ու - ղի

Pno.

ritenuto

123

123

Pno.

mp

129

mp Ա-շուն է նըս-տել սե-ղա - նիդ

Pno.

133

pp ճա-կա-տին մոր-մո-քած վար - դեր

Pno.

137

Ա-շուն է նըս - տել

Pno.

Աշուն է նստել սեղանիդ՝
Ճակատին թորշումած վարդեր...
Թախիծը թվում է սպեղանի,
Խնդությունը թույն է արդեն:

Օ՛, երազն այս, երազն այս պատիր,
Երազն այս ցնորք ու գրավիչ:
Ցնորքն այս անդուռ, այս գրավիչ...
Բայց դժվար, թե նա քեզ ազատի
Քեզ գերող անդուր այս ցավից...

Սեղանիդ նկարն այդ գունատ,
Սեղանիդ վարդերն այդ դեղին
Ու հուշերն, հուշերն այդ թունոտ
Ու չկա, չկա ոչ մի ուղի...

Նա գնաց անդարձ, այդ ցնորքը,
Այդ ուրուն քո մտերիմ,
Բայց իր մութ շիրիմի խորքից
Դեռ երկար նա քեզ կգերի...

ՀԵՌԱՅՈՒՄԻ ԽՈՍՔԵՐ

(«ԴՈՒ ԻՄ ՎԵՐՋԻՆ, ԻՐԻԿԼԱՅԻՆ, ԱՍՏՂԱՅԻՆ ՔՈՒՅՐ»)
(ԵՐԳԱՇԱՐ)

2. ՀԵՌԱՅՈՒՄԻ ԽՈՍՔԵՐ

Խոսք՝ Ե. ՉԱՐԵՆՅԻ

Երաժշտ.՝ Ռ. ԱՍԻՐԻՍԱՆՅԱՆԻ

Andante (♩ = 66)

ՀԱՆՂԱՐՏ, ԱՆՇԱՊ, ՄՈՒՆՁ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲ

Voice

Piano

SOTTO VOCE

pp

/Փակ վանկով/

Pno.

Pno.

17

Pno.

21

Pno.

Իմ աչքերի մեջ այնքան կը-րակներ եմ վա - ռել ես հոգուս մեջ հուսա-

24

Pno.

հատ այնքան աստղեր եմ մա - թել: — Կյանքու որ հուշ է դար - ձել հեռա-նա-լիս չա-նի-

27

Pno.

ծես, կյանքու կանցնի կը-մա - թի բայց երգըս կապ - թի դեռ: Կյանքու կանցնի կը-մա-

30

րի — որ-պես կը-րակ ճա-հի - ճում՝ ան-մը-խի-թար — և տար-տամ և ան-հույս:

Pno.

33

Եր-գե-րիս մեջ դու գի-տես ինձ ոչ ոք չի ճա-նա - չում՝ կար-ծես ու-րիշն է եր-

Pno.

36

գում կապույտ կա րո-տը հո - գուս: Հա-վիտ-յան գոց ու ան-խոս՝ թա-փա-ռել եմ ու լը-

Pno.

39

ռել — ոչ ոք, ոչ-ոք չը-գի-տե՛ս ար-դյոք ինչ է կյան-քըս, ես. մի-այն գի-տեն, որ կյան-

Pno.

42

քում ինչ որ եր-գեր եմ գը - րեմ, ինչ-պես գի-տեմ, գի-տեմ, որ դու կաս

Pno.

45

եվ որ սի-րում, է սի-րում է մե-կը քեզ, սի-րում է մե-կը

Pno.

48

քեզ, սի-րում է մե-կը քեզ

Pno.

53

Pno.

58

Pno.

62

Pno.

Մո-տե-նում է

66

Pno.

քոյր իմ ախ, ի-րի-կու-նը մի-գա-մած ես ինչ ա-նեմ որ հո - գիս չը-հեծ-կըլ-տա քո կա-րո-

69

Pno.

տից եվ ես ինչ-պես ըն-դու-նեմ կյան-քիս բա-ժա - կը բա -

71 մած որ ձեռ-քերն իմ չը-դո - դան — որ օ-րե-րու նե - րեն ինձ հնչ էլ լի-նի

Pno.

74 — քույր իմ ինձ դու նե - րիր — նե-րիր կա-րոտն — իմ խեղճ թե-վե-րիս

Pno.

77 քեզ, իմ խեղճ թե-վե - րիս — որ եր-բեք քեզ չը-հա - սան —

Pno.

80 /Ազատ վանկարկումով.../

Pno.

84

դա - ռա - ռա դա - ռա-րա, դա - ռա - ռա - դա - ռա *pp* նուկնուկանք

Pno.

89

Մունգ

Pno.

93

pp

Pno.

morendo

97

Pno.

pppp

Իմ աչքերի մեջ այնքան կրակներ եմ մարել ես,
Եվ հոգուս մեջ, հուսահատ՝ այնքան աստղեր եմ մարել:
Կյանքս, որ հուշ է դարձել, հեռանալիս չանիծես,
Կյանքս կանցնի, կմարի, բայց երգս կա, կապրի դեռ:
Կյանքս կանցնի, կմարի որպես կրակ ճահիճում,
... Անմխիթար և տարտամ և անհույս...

Երգերիս մեջ, դու գիտե՞ս, ինձ ոչ ոք չի ճանաչում,
Կարծես ուրիշն է երգում կապույտ կարոտը հոգուս:
Հավիտյան գոց ու անխոս՝ թափառել եմ ու լռել,
Ոչ ոք, ոչ ոք չգիտե՞՜ արդյոք ինչ է կյանքս, ես,
Միայն գիտեն, որ կյանքում ինչ-որ երգեր եմ գրել,
Ինչպես գիտեմ, որ դու կաս, և որ սիրում է մեկը քեզ...

Մոտենում է, քույր իմ, ամիս, իրիկունս միգամած,
Ես ինչ անեմ, որ հոգիս չհեծկլտա կարոտից,
Ինչպե՞ս, ինչպե՞ս ընդունեմ կյանքիս բաժակը քամած,
Որ ձեռքերն իմ չդողան, որ օրերս ներեն ինձ...
- Ինչ էլ լինի, քույր իմ, դու ինձ ներիր,
Ներիր կարոտն իմ խեղճ թևերիս,
Որ երբեք քեզ չհասան...

ՀԵՌԱՅՈՒՄԻ ԽՈՍՔԵՐ

(«ԴՈՒ ԻՄ ՎԵՐՋԻՆ, ԻՐԻԿԱՅԻՆ, ԱՍՏՂԱՅԻՆ ՔՈՒՅՐ»)
(ԵՐԳԱՇԱՐ)

3. ԱՍՏՂԱԶԱՐԴ ԳԻՇԵՐ

Խոսք՝ ըստ Ե. ՉԱՐԵՆՑԻ

Երաժշտ.՝ Ռ. ԱՄԻՐԻԽԱՆՅԱՆԻ

(♩ = 160)

Voice

Piano

6

Pno.

11

Pno.

16

Pno.

21

Ջը - րըն-գում է շուր - ջըս աստ-դաշարդ գի - շե - րը
 Ձեզ ան-դարձ սի - րել եմ և իմ սիր - տը հուր է

Pno.

26

ու պա-րում են շուր - ջըս լու - սազարդ հու - շեր - Այս գի-շեր իմ
 թող ցը - րե իմ հու - րը տղիս-րություն - նը Ձեր տղիս-րություն-նը

Pno.

31

սիր - տը Ձեզ նո-րից հի - շել — է գը-րըն-գում է շուր - ջըս աստ-դա-
 թույն է ժան-գո-տած մի սուր է ես ան-դարձ սի - րել եմ և իմ

Pno.

36

զարդ գի - շե - րը... Այս գի-շեր իմ սիր - տը Ձեզ նո-րից հի -
 սիր - տը հուր է տղիս-րություն-նը թույն — է ժան-գո-տած մի

Pno.

41

շել — է լուռ ա-նըր-ջում է շուր-ջըս աստ-ղա-գարդ գի - շե - ռը...
սուր է ես Ձեզ ան-դարձ սի - թել եմ և իմ սիր - տը հուր է

Pno.

46

Օ, ինձ ինչ որ երգն իմ ու գի-տով իմ սե - ռը շար-ժե-լու են
Օ, թո-ղեք որ քուր իմ մոր մո-քող իմ հու - ռը բը-ռըն-կի հույ-

Pno.

51

ծաղ - ռը ու ծի - ծա - ղը Ձեր Ձը-րըն-գում է շուր - ջըս
սով նոր մը-շու-շում ան - ծիր Ձեզ ան-դարձ սի - թել — եմ

Pno.

56

աստ-ղագարդի - շեր է ուպարումեն շուր-ջըս լու-սա - գարդ հու-
և իմ սիր-տը հուր է թողը-րե իմ հու-րը տղիսու - թյու - նը

Pno.

61

շեր
ջեր

գութն-գութն է շուր - ջըս — աստղագարդի - շե - թը

Pno.

66

անհոգճախրումեն շուր - ջըս լուսագարդ հու շեր; հու - շեր;

Pno.

72

Ազատ վանկարկումով...

Pno.

78

Pno.

84

Pno.

Measures 84-88. The right hand features a melodic line with a long slur spanning measures 84-88. The left hand provides a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes. The key signature has one flat (B-flat).

89

Pno.

Measures 89-93. The right hand features a melodic line with a long slur spanning measures 89-93. The left hand provides a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes. The key signature has one flat (B-flat).

Զրնգում է շուրջս աստղազարդ գիշերը
Ու պարում են շուրջն իմ լուսազարդ հուշեր,
Այս գիշեր իմ սիրտը Ձեզ նորից հիշել է
Ու պատել թախիժը անմոռաց հուշի...
Այս գիշեր իմ սիրտը Ձեզ նորից հիշել է՝
Ձեր աննման տեսիլն է արթնացել նորից...

Օ՛, ինձ ինչ, որ երգն իմ ու գինով իմ սերը
Շարժելու են ծաղրը ու ծիծաղը Ձեր,
Զրնգում է շուրջս աստղազարդ գիշերը,
Անմեղիկ իմ սերն է Ձեզ հիշել նորից...

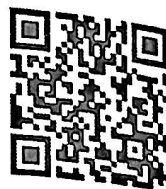
Մարմրում է ներսն իմ անմեղիկ վերհուշը,
Արթնացնում հոգուս մեջ տրտմահող կանչեր...
Ձեզ անդարձ սիրել եմ և իմ սիրտը հուր է,
Բոցկլտում է հույզն իմ անուրջով իր տաք:
Տխրությունը թույն է, ժանգոտած մի սուր է՝
Թող ցրե իմ հուրը տխրությունը Ձեր:

Օ՛, թողեք, որ, քույր իմ, մորմոքող իմ հուրը
Բռնկի հույսով նոր մշուշում հուշի:
Ձեզ անդարձ սիրել եմ և իմ սիրտը հուր է՝
Թող ցրե իմ հուրը տխրությունը Ձեր:

Զրնգում է շուրջս աստղազարդ գիշերը
Ու պարում են շուրջն իմ լուսազարդ հուշեր, հուշեր...

ՀԵՌԱՅՈՒՄԻ ԽՈՍՔԵՐ

(«ԴՈՒ ԻՄ ՎԵՐՋԻՆ, ԻՐԻԿԱՅԻՆ,
ԱՍՏՂԱՅԻՆ ՔՈՒՅՐ»)
(ԵՐԳԱՇԱՐ)

4. ՏԱՂ ԱՆՁՆԱԿԱՆ

Խոսք՝ Ե. Չաթեկցի

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

VIVO

Voice

Piano

Pno.

Pno.

Pno.

12

Թո - դած Կար-տում, գե-տի ա-փին տու - նըս շին-ված ան-տաշ - քա-
 Գորշտաղտ-կա - լի, ու խե-լա-գար երգ է կար-ծես այս կյան - քը

Pno.

16

ըով, Կար - սը թո-ղած, Կար-սի ալ-գին և հալ - րե - նի եր-կին - քը
 մի, ինչ որ մե-կի - սըր-տում բաց-ված - վերք է կար-ծես այս կյան - քը

Pno.

20

մով: Եվ Կա - րի - նե Բո-թանջ-լա - նին ան-գամ չա - սած մը-նաս - քա-
 մի: Եվ ում հա-մար էլ ում հա-մար կա-րո - տա-կեզ եր-գե - հի-

Pno.

24

զով, անց եմ կե-նում հի-մա օ-տար քա-ղաք-նե-րի ճա-նա - պար-
 մի, սիր-տըս լնց-ված տա-րի-նե-րի սեղմ ար-ճի-ճով ու տա - պար-
 պա-

Pno.

28

հով: Անց եմ կե-նում՝ շուր-ջու մար-դիք, շուր-ջու դեմ - քեր հա-զար, — հա-
 ռով: Բայց շուր-ջու թող որ-քան կու - զե՛ն աշ-խար-հը այս խըն-դա, — ցըն-

Pno.

32

զար, շուր-ջու աշ-խարհն է աղ-մը-կում, մարդ-կա-յին կյանքն ա՛ն - հա-վա-
 դի, եմ հաշ-ման-դամ ու խե-լմ-զար և հա-վիտ - յան վը - տա-րան-

Pno.

2-րդ անգամ՝ դեպի 54 տակտը/

36

սար, — դի, — և ով կա-սի՝ ինչու ես դու, և ով կա-

Pno.

40

սի, թե ուր — հա-սար, դեմ-քե-րը, ախ, բութ են այն-պես կարծես շին-

Pno.

44

ված են — տապա-րով, դեմ-քե-րը, ախ, բութ են այն-պես, կարծես շին-

Pno.

48

ված են տա-պա - րով, դեմ-քե-րը, ախ, բութ են այն - պես, կարծես շին-

Pno.

52

ված են — տա-պա-րով: դի, դե-պի եր - կինք պի-տի գը-

Pno.

56

նամ, դե-պի ե - գեր-քը ա - մեն-տի, իմբար-ձըր, հին ու աստ-ղա-

Pno.

60

ին ե-րազ-նե - թի ճա-նա-պար - հով ու էլ ա-

Pno.

64

մեն մեղ-քի հա-մար սիր-տըս հի - մա ու նի նե-րում, պի-տի առ-

Pno.

68

դարձ ես հե-ռա-նամ, պի-տի գը-նամ աչքս է հե-ռուն թե Կա-րի-

Pno.

72

նե Բոթանջ-յա - նին տես-նեք Կար-սի փո-ղոց - նե - թում, ա-սեք նը-

Pno.

76

րան Չադենցն ա - սավ՝ մը-նաս բա-րով, մը-նաս — բա - րով...

Pno.

80

Pno.

84

Pno.

88

Pno.

92

Pno.

1

դեպի եր

96 2.

մը-նաս բա - թով...

Pno.

accelerando

100

մը-նաս բա - թով...

Pno.

104

մը - նաս բա - թով...

Pno.

Թողած Կարսում, գետի ափին տունս՝ շինված անտաշ բարով,
Կարսը թողած, Կարսի այգին և հայրենի երկինքը մով
Եվ Կարինե Քոթանճյանին անգամ չասած մնաս բարով՝
Անց եմ կենում հիմա օտար քաղաքների ճանապարհով:

Անց եմ կենում՝ շուրջս մարդիկ, շուրջս դեմքեր հազար, հազար,
Շուրջս աշխարհն է աղմկում, մարդկային կյանքն անհավասար:
Եվ ի՞նչ կասի՝ ինչո՞ւ ես դու և ի՞նչ կասի, թե ի՞նչ հասար,
Դեմքերը, ախ, բութ են այնպես, կարծես շինված են տապարով...

Գորշ տաղտկալի ու խելագար երգ է կարծես այս կյանքը մի.
Ինչ որ մեկի սրտում բացված վերք է կարծես այս կյանքը մի.
Եվ ում համար, էլ ում համար կարոտակեզ երգե հիմի՝
Սիրտս՝ լցված տարիների սեղմ արճիճով ու տապարով:

Բայց շուրջս թող որքան կուգե աշխարհը այս խնդա, ցնդի,
Ես հաշմանդամ ու խելագար և հավիտյան վտարանդի՝
Դեպի երկինք պիտի գնամ, դեպի եզերքը Ամենտի՝
Իմ բարձր, հին ու աստղային երազների ճանապարհով:

Ու էլ ամեն մեղքի համար սիրտս հիմա ունի ներում՝
Պիտի անդարձ ես հեռանամ, պիտի գնամ՝ աչքս է հեռուն,
Թե Կարինե Քոթանճյանին տեսնեք Կարսի փողոցներում՝
Ասեք նրան՝ Չարենցն ասավ՝ մնաս բարով, մնաս բարով...

ՄԵՆՈՒՀԻՆ

(ԵՐԳԱՇԱՐ)

1. ՏԱՐ ԻՆՁ, ՃԱՆԱՊԱՐՀ

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի
Խոսք Թ. Հովհաննիսյանի

Ոգևոր աշխույժով

Piano *mp*

Pno.

Pno.

Pno.

Pno.

Մեղմ շարժով

pp

Հանդարտ

29

29

Pno.

34

34

Pno.

39

39

Pno.

44

44

Pno.

50 *mp* *mf*

— Տար ինձ ճա-նա-պարհ ինձ ին-ձա-նից տար դաշ-տը օ - թո-րող—

Pno. *mf*

56 *f*

— այս ան - հոգ քա - մու թե-վե - թին հանձ-նիր զար-կիր ծա-ռե-

Pno. *f*

62

րի բը-նե-րին տո-կուն ցաք-ու-ցրիվ տուր դու ինձ պա-տառ պա - տառ հոգ-

Pno.

69 *rit.* *pp*

նեղ եմ ցա - վից հին ու նոր կամթա-քուն ես ինձ չեմ սի-րում էլ ա-ռաջ-

Pno. *rit.* *pp*

75 վա պես Տար ծը-վեն ծը-վեն տար քու-ա քու - լա ճամ-փից տուն չե -

Pno.

82 կող հեգ ճամ - փորդ եմ ես խառ - նիր ամ-պե-րի ման-ված-քին մա-քուր

Pno.

pp

87 սիր-տըս եր-կըն-քից ջըր-հոր-դան բաց-ված թող ան-ձրե-վի հետ թել թել մաղ-վեմ թաց

Pno.

Նորոգ շարժումով

91 ե-ղած չե-ղա-ծով լուռ հոր-դեմ ես ցած —

Pno.

mp

Եր-կար ու բա-րակ, տըր-

96

տում նը-վա-գով ես ներ-քն հաս - նեմ ջիւն ա-ռանց ցա-վի ջը-րեմ ան-պա-

Pno.

103

նույն ծա-ղիկ ներ վայ-րի սիր-ված ճամ-փե - քի փո-շին գըզ-վե - լով...

Pno.

rit.

a tempo

110

իջ-նեմ լը-վա-նամ տա-նիք - նե - ռը որք օգ-նա-կան ձեռ - քի կա-

Pno.

116

րոտ ծե-րե - րի ցա-մա-քող առ-վա - կին նոր ե-րակ լի-նեմ գետ դառ-նա ու

Pno.

rit.

123

ինձ մի գա - թա բե - ռի: Թա-կեմ կա - մա-ցուկ

Pno.

128

պա-տու-հա - նը փակ նը-րա ում որ ես պի-տի կա-րո-տեմ տը - խոր կա-րո - տով

Pno.

132

pp

Ծա-նոթ եր-գե-րի հան-գով վար իջ-նեմ խառ-նեմ հու-շե-րի

Pno.

136

է - ջե-րը խլով, որ նա զար-մա-ցած դուրս նա - յի մե-կեն ցուրտ պա-տու-հա-նից

Pno.

140

լուռ դիտի հեռուն աւես ինչ որ բան լի-նի կորցըրած որ մեղմ անձ - րե-վի

Pno.

144

մեջ է գըտ-նե-լու ու երբ դուրս նա-յեն աչ-քե-րը տըխ-րած թըրջված տա-նի-քին

Pno.

148

նըստած թըռչ-նի պես

Pno.

mp

153

Մար-մանդ, անձ - րե-վի լեզ-վով շն-շըն-ջամ մըտեր-միկ կա - մաց

Pno.

157

157

Pno.

ես ջը-րահարսն եմ քո՝ լե-զուն կըտ-

Ազատ, մենախոսաբար

162

162

Pno.

րած. այս թաց օր - վա - մեջ որ հաշմել է ձայնն իր.

p

166

166

Pno.

հրեշ - տա - կի քեզ հանդիպե - լու լը-դին ցանկու-թյամբ

171

171

Pno.

Ազատ

177

Pno.

183

Pno.

pp

a tempo

191

Sար ինձ ճա-նա-պարհ ինձ ին-ձա-նից տար վար - սե-րիս վա -

191

Pno.

196

196

րար ար - ցուն - թը խը - միր որ համ-րու թյա-նըս լե - գուն վեր-ձա-

Pno.

202

նես թող փող գա սըր - տիս կա-րոտն ան-ար - գել անձ - րե - վը քիչ

Pno.

208

էլ քիչ էլ վա - րա - րի մի-այն չի-մա-նա ես ետ եմ - ե-կել

Pno.

215

ու ձեռ-քե-րը իր հան-կարծ ինձ չեր-կա - րի անձ - րե-վը շը - դարշ վա-րա-

Pno.

221

գույր է թաց, թող սար-սուռ-նե-րի մեջ ինձ թաք-ցը-նի որ նա-յեմ նը-րան

Pno.

226

դեմ-քով մը-շուշ-ված լացն իմ անձ-րե-վի լա-ցին խառ-նը-վի... Ու երբ ան-ա-

Pno.

230

նուն տըրտ-մու-թյուն իջ - նի, թըր-ջի կա - րո - տի աչ - քե - ռը հոգ - նած խո-

Pno.

237

նալ համ-բույ-րով ծա-նոթ հե-կե-կոցն հանկարծ չը - լը - սի գըս-պու-մով ցա-

Pno.

243

վոտ' անձ-րե - վի աչ-քում աչ - քե - ռըս ո-րո - նի գըտ-նի թաց կա

Pno.

rit.

250

p

րոտ... Տար ինձ ճաշապարհ, ինձ ինձաւից տար ճաշապարհ ինձ ինձաւից

250

p

Pno.

255

տար... Ագառ, իբրև հուշ

255

Pno. *mp*

260

Pno.

Musical score for piano (Pno.) starting at measure 260. The score is in B-flat major (two flats) and 4/4 time. The right hand (treble clef) plays a continuous eighth-note melody, while the left hand (bass clef) plays a steady eighth-note accompaniment. The melody consists of eighth-note chords and single notes, with a key signature change to one sharp (F#) in the third measure. The left hand accompaniment consists of eighth-note chords and single notes, maintaining a consistent rhythmic pattern.

264

Pno.

The piano accompaniment for measures 264-267 is written for a grand piano. The right hand features a melodic line with dotted half notes and eighth notes, while the left hand provides a harmonic foundation with chords and moving lines. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is common time (C).

271

Pno.

pp

Measures 271-274 of a piano score. The music is in 3/4 time, key of B-flat major. The piano part (Pno.) is marked *pp* (pianissimo). The score shows a melodic line in the right hand and a supporting line in the left hand. The right hand starts with a half note G4, followed by a quarter note A4, then a half note Bb4. The left hand starts with a half note F4, followed by a quarter note G4, then a half note A4. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Տար ինձ ճանապարհ, ինձ՝ ինձանից տար,
Զարդ ու խուրդ արա կրծքին փառահեղ այս անհունության:
Ես ազատել եմ ուզում ինձանից իմ սիրտը գերի,
Ինքս իմ ձեռքով հողմ ու անձրևին բաժին պիտի տամ:
Տար ինձ ճանապարհ, ինձ ինձանից տար,
Դաշտը օրորող այս անհոգ քամու թևերին հանձնիր,
Զարկիր ծառերի բներին տոկուն,
Ցաքուցրիվ տուր դու ինձ՝ պատառ-պատառ,
Հոգնել եմ ցավից հին ու նոր կամ թաքուն:
Ես ինձ չեմ սիրում էլ առաջվա պես:

Տար ծվեն-ծվեն, տար քուլա-քուլա,
Ճամփից տուն չեկող հեգ ճամփորդ եմ ես:
Խառնիր ամպերի մանվածքին մաքուր,
Սիրտս երկնքից ջրհորդան բացված՝
Թող անձրևի հետ թել-թել մաղվեմ թաց,
Եղած-չեղածով լուռ հորդեմ ես ցած:
Երկար ու բարակ, տրտում նվագով
Ես ներքև հասնեմ ջինջ, առանց ցավի,
Ջրեմ անպաճույճ ծաղիկներ վայրի՝
Սիրված ճամփեքի փոշուն գգվելով...
Իջնեմ, լվանամ տանիքները որբ,
Օգնական ձեռքի կարոտ ծերերի,
Ցամաքող առվակին նոր երակ լինեմ,
Գետ դառնա ու ինձ մի գաթա բերի:
Թակեմ կամացուկ պատուհանը փակ
Նրա, ում որ ես պիտի կարոտեմ տխուր կարոտով...
Ծանոթ երգերի հանգով վար իջնեմ.
Խառնեմ հուշերի էջերը խռով,
Որ նա զարմացած դուրս նայի մեկեն,
Ցուրտ պատուհանից լուռ դիտի հեռուն:

Ասես ինչ-որ բան լինի կորցրած,
Որ մեղմ անձրևի մեջ է գտնելու
Ու երբ դուրս նայեն աչքերը տխրած՝
Թրջված տանիքին նստած թռչնի պես,
Մարմանդ անձրևի լեզվով շշուշամ մտերմիկ, կամաց՝
Ես ջրահարսն եմ քո՝ լեզուն կտրած.
Այս թաց օրվա մեջ, որ հաշմել է ձայնն իր հրեշտակի՝
Քեզ հանդիպելու լռին ցանկությամբ:

Տար ինձ ճանապարհ՝ ինձ ինձանից տար,
Վարսերիս վարար արցունքը խմիր,
Որ համրությանս լեզուն վերձանես,
Թող փուլ գա սրտիս կարոտն անարգել:
Անձրևը քիչ էլ, քիչ էլ վարարի,
Միայն չիմանա՝ ես ետ եմ եկել,
Ու ձեռքերը իր հանկարծ ինձ չերկարի,
Անձրևը շղարշ վարագույր է թաց,
Թող սարսուռների մեջ ինձ թաքցնի
Որ նայեմ նրան՝ դեմքով մշուշված՝
Լացն իմ անձրևի լացին խառնվի...
Ու երբ անանուն տրտմություն իջնի,
Թրջի կարոտի աչքերը հոգնած,
Խոնավ համբույրով ծանոթ հեկեկոցն
Հանկարծ չլսի զսպումով ցավոտ՝
Անձրևի աչքում աչքերս որոնի, գտնի թաց կարոտ...

Տար ինձ ճանապարհ, ինձ ինձանից տար,
Ճանապարհ, ինձ ինձանից տար...

ՄԵՆՈՒՀԻՆ

(ԵՐԳԱՇԱՐ)

2. ԵՍ ԼՈՒՅՍԻ ԲԱՐԱԿ ՇՈՂ ԵՍ

Խոսք՝ Թ. Հովհաննիսյանի

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

Voice

VIVO

Piano

mf

Pno.

rit.

II Հանդարտ ու խորունկ մեներգ

II

Ես լուսի բա - րակ շող եմ եկ կամ քընք - շա - սահ փե-տուր

Pno.

mp

15

որ նը-կա-րում է լույ - սը քո քը - նած դեմ - քի վը - լա

Pno.

19

ողջ գի-շեր — որ սո-ղոս-կի — ե - լա - գի մեջ թա - քուն

Pno.

23

ու փար-վի քո աչ - քե - թին — ե-րա-զով ահ, հե-ռու ես

Pno.

27

ու ես մըտ-քիս փակ աչ - քե - թով նը-կա-րում եմ տա-նըդ ճամ - փան

Pno.

Աշխարհով

Pno.

31 ու փե-տու-րը լու-սա-ծոր ճամ-փա է ընկ նում քեզ

Pno.

35 մոտ գի-շե-րով քեզ մոտ գի-շե-րով գի-շե-րով...

Pno.

39

Pno.

44 Հանդարտ, սահուն հույզով
Ես տես-նում եմ հե-զա-սահ ըն-թացքն իր գի-շեր-վա մի-ջով

48 *3*
 գի-շեր-վա դեմ-քին ցան-ված լույ - սի բա-րակ հետ - քով
 Pno.

52 *3* *3* *3*
 բա-րա-լիկ լույ - սի անձ-րեվն իր շա-ղա-թափ հետ - քով
 Pno.

56 *3*
 որ ա - սես թե ոտ - նա-հետքն է լու-սա-տի-տի - կի —
 Pno.

60 *3*
 ու վա-խե-նում եմ գի-շեր-վա մեջ որ սպառ - վի լույ-սը նը - թա
 Pno. *rit.*

64

rit. ու քեզ չը-հաս - նի ու քեզ չը-հաս - նի

Pno.

p

Աշխույժով

68

mf

Pno.

72

Pno.

sf

sf

Ես լույսի բարակ շող եմ
Եվ կամ, քնքշասահ փետուր,
Որ նկարում է լույսը
Քո քնած դեմքի վրա
Ողջ գիշեր, որ սողոսկի
Երազի մեջ թաքուն,
Ու փարվի քո աչքերին
Երազով, ահ, հեռու ես...
Ու ես մտքիս փակ աչքերով
Նկարում եմ տանդ ճամփան,
Ու փետուրը լուսածոր՝
Ճամփա է ընկնում քեզ մոտ գիշերով...

Ես տեսնում եմ հեզասահ
Ընթացքն իր գիշերվա միջով,
Գիշերվա դեմքին ցանված
Լույսի բարակ հետքով:
Բարալիկ լույսի անձրևն
Իր շաղաթափ հետքով,
Որ ասես ոտնահետքեր են
Լուսատիտիկի
Ու վախենում եմ գիշերվա մեջ,
Որ սպառվի լույսը նրա
Ու քեզ չհասնի...

ՄԵՆՈՒՀԻՆ

(ԵՐԳԱՇԱՐ)

3. ԱՐԻ ԳՆԱՆՔ ՃԱՄՓՈՐԴԵԼՈՒ

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի

Խոսք՝ Թ. Հովհաննիսյանի

Մեներգ

Պարային աշխույժով

Piano

Pno.

Pno.

Pno.

13 3

րերն ան-փույթ թափ - քին առ - նենք ծան - րա - բեռ-նենք մեր մե - քե - նան -

Pno.

15 3

- ու դեռ լույ - սը աչք չը - բա - ցած աչք ու ա - կանջ դեռ ճը - մըր - թած

Pno.

17

ձեռ - քըս ա - ռած սուր - ճը կի - սատ ան - հայ - տու - թյան ճամ - փան բըռ - նած

Pno.

19

եկ ող - ջու - նենք լու - սա - բացը բազ - մած կըրծ - քին — ճա - նա - պար - հի

Pno.

21

դաշ - տե - ռի — մեջ — մե - նակ լի - նենք ինձ ու քեզ - նից — զատ թող այս-օր

Pno.

23

ա - ռե - վին մարդ շո - բա - ռե - վի ա - ռագ առ - նենք փո - քրիկ դա - դար

Pno.

25

ճամփ - եզ - ըից — դուրս խո - տե - ռի մեջ շաղ ու շո - դե - ռի մեջ

Pno.

27

վա - դորդ-յան կատ-վա-լը-վա տանք մեզ թըր - ջած ձեռք ու ե - ռես

Pno.

30

հե-տո վա-զենք դաշ-տով ա - զատ ար-ձակ մըտ-րուկ-նե-րի պես խեն-թա-

30

Pno.

33

Գե-տո Վա-զենք դաշ-տով ա - զատ ար-ձակ—

33

Pno.

36

Մըտ-բուկ-նե-րի պես խենթա-ցած

Լա - լա-լա-լա-լա-լա-լա

36

Pno.

[illegible]

43

Pno.

46

Pno.

Քա-մի-նե-րին տանք ցավ ու հոգս աշ-խարհ, մար-դիք մեզ մո-ռա-ցած սու-

48

Pno.

րանք է-լի մենք կուրծքն ի վեր այսմո - ռաց - ված ճա - նա - պար - հին

50

Pno.

ճամփ ե-զե-րին դու մի փրտ-րիր տեղ-ա-նուն-ներ զուր մի փրտ-րիր

52

մեկ է պի-տի ա - ռա-ջա-նանք ուր որ ճամ-փան մեզ այս տա-նի

Pno.

54

եկ գու - ցե մեր-բախտն է եր - կու-սի

Pno.

56

ձեռ-քով ա-նում կան-չում հե - ռու հե-ռաս-տա-նից ու թե հոգ-նել ես ես նույն-

Pno.

59

իսկ մե-նակ էլ պի-տի գը-նամ իր ե - տե - վից...

Pno.

62

ու թե հոգ-նել ես ես նույն-իսկ մե-նակ էլ պի-տի գը-նամ իր ե-տե-

Pno.

65

վից... լա - լա-լա-լա-լա-լա - լա - լա-լա

Pno.

68

լա-լա-լա-լա-լա-լա-լա - լա-լա-լա-լա-լա ու թե հոգ-նել ես ես նույն-իսկ մե-նակ էլ

Pno.

72

պի-տի գը-նամ իր ե-տե-վից... ու թե հոգ-նել ես ես նույն-իսկ մե-նակ էլ

Pno.

76

պիտի գընամ իր ե-տե-վից...

Pno.

79

8va

Pno.

Արի գնանք ճամփորդելու՝ արևահար ու շիկահեր,
Այս անձանոթ զույգի նման՝ իրերն անփույթ թափքին առնենք,
Ծանրաբեռներ մեր մեքենան ու դեռ լույսը աչք չբացած՝
Աչք ու ականջ դեռ ճմուռած, ձեռքս առած սուրճը կիսատ:
Անհայտության ճամփան բռնած՝ եկ ողջունենք լուսաբացը,
Բազմաձև կրծքին ճանապարհի՝ դաշտերի մեջ մենակ լինենք,
Ինձ ու քեզնից զատ թող այսօր արևին մարդ չբարևի,
Արագ առնենք փոքրիկ դադար ճամփեզրից դուրս խոտերի մեջ:
Շաղ ու շողերի մեջ վաղորդյան կատվալվա տանք մեզ՝ թրջած ձեռք ու երես,
Հետո վազենք դաշտով ազատ՝ արծակ մտրուկների պես խենթացած,
Ու թե հոգնել ես, ես նույնիսկ մենակ էլ պիտի գնամ իր ետևից...

Քամիներին տանք ցավ ու հոգս, աշխարհ, մարդիկ մեզ մոռացած՝
Սուրանք էլի մենք կուրծքն ի վեր այս մոռացված ճանապարհին.
Ճամփեզրին դու մի փնտրիր տեղանուններ, զուր մի փնտրիր,
Մեկ է պիտի առաջանանք՝ ուր որ ճամփան մեզ այս տանի:
Ետ դարձի տեղ ես չեմ տեսնում դեմքին այս գիժ ճանապարհի,
Ու չեմ կարծում, թե այս ճամփան պիտի տխուր մի վերջ գտնի,
Քշիր արագ ու մի խորհիր՝ հյուսիս, հարավ կամ դեպի ճիւղ,
Մերն է ճամփան և այս ճամփին հեշտ է մեռնել, քան դառնալ ետ:
Եվ գուցե մեր բախտն է երկուսիս ձեռքով անում՝ կանչում հեռու հեռաստանից
Ու թե հոգնել ես, ես նույնիսկ մենակ էլ պիտի գնամ իր ետևից...

ԱՇՈՒՆ

(ԵՐԳԱՇԱՐ)

1. ԵՂՅԱՄ Է ԻԶԵԼ

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի
Խոսք Ժան Վարդանի

Andante

Voice

Piano

Pno.

Pno.

a tempo

Եղ-յամ է ի - ջել շեկ ու գու - նա -

16

դեղ ար-դեն ցըր-տա - դող ճյու-ղե - թիս — վը - ռա

Pno.

21

ար-դեն ցըր-տա - դող ճյու-ղե - թիս — վը - ռա հու-շե-րըս դե-

Pno.

26

դին ինչ-պես չոր տե - ռև թափ-վում են ափ - սոս մայ-

Pno.

3

31

թերն են վը - կա թափ-վում են ափ - սոս մայ - թերն են - վը-

Pno.

36

կա

Pno.

41

Եղ-յամ է ի - ջել—

Pno.

46

ցուրտ է — ա-ռա-վոտ ա - րե - վը ամ-ռան խեղճ ու գըլ-խի-կոր

Pno.

49

փոր-ձում է ժըպ-տալ երկ - չոտ ու — ա-մաշ-կոտ ինչ-պես-մի լապ - տեր—

Pno.

53

գու - նա - թափ ու որդե - եղ - յամ է ի -

Pno.

56

ջել — հու-շե-րիս վը - րա տե-րե-վա-թափ է

Sotto voce

Pno.

60

գու-նա-գեղ ա-շուն քաղում են մայ-թի ա-րե-վոտ կող-մով

Pno.

63

ան - ցյա-լում պալ - ծառ — ա - րե - վը նը -

a tempo

Pno.

67

կուն 2ո - յում է ար - ծար մա -

Pno.

70

գե - ռըս — ցը - ռիվ ու փոր-ձում է

Pno.

73

գեր ջեր - մել — ներ - սի-դիս *rit.* սա -

Pno.

76

կայն հու-շե-րըս են հին որ ջեր-մաց-նում են զիս քան մեղմ ու խամ-

Pno.

81

Լաժ Թույլ ա - ռե-վըս Թաց

Pno.

86

Եղ-յամ է ի - ջել շեկ ու գու - նա - գեղ սպա-սում է ինձ

Pno.

91

նոր նոր ան-դորր մի օր նոր ան - դորր մի օր:

Pno.

97

pp /փակ վանկ/

Pno.

101

101

Pno.

նոր ան - դորր — մի օր:

Եղյամ է իջել, շեկ ու գունագեղ
Արդեն ցրտադող ճյուղերիս վրա,
Հուշերս դեղին՝ ինչպես չոր տերև,
Թափվում են, ափսոս... մայրերն են վկա:

Եղյամ է իջել՝ ցուրտ է, առավոտ,
Արևը ամռան, խեղճ ու գլխիկոր,
Փորձում է ժպտալ՝ երկչուտ, ամաչկուտ,
Ինչպես մի լապտեր, գունաթափ ու որբ:

Եղյամ է իջել հուշերիս վրա,
Տերևաթափ է, գունագեղ աշուն,
Քայլում եմ մայրի արևոտ կողմով,
Անցյալում պայծառ՝ արևը նկուն,
Շոյում է արծաթ մազերս ցրիվ,
Ու փորձում է գեթ ջերմել ներսինիս,
Սակայն հուշերս են, որ ջերմացնում զիս,
Քան մեղմ ու խամրած թույլ արևա թաց:

Եղյամ է իջել...
Սպասում է ինձ մի նոր անդորր օր...

ԱՇՈՒՆ (ԵՐԳԱՇԱՐ)

2. ԱՇՈՒՆ Է ԱՐԴԵՆ

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի
Խոսք Ժան Վարդանի

Ժպտուն աշխույժով

Voice

Piano

f

Pno.

Pno.

Pno.

Pno.

Pno.

27

Pno.

32

Ա - շուն է ար - դեն կը - լը - սեմ ես հոս -
 Իմ կեանքիս ա - շունն Է դը - ուս - նըս 2ե -

Pno.

36

տակ սո - սափ - յունն ա - հեղ իր - չոր տե - դեմ - նե -
 մին կը - յու - գէ հո - գիս ին - դիս իր եր - գե -

Pno.

40

րուն, ոս - կեայ փո - շի - յով մո - տե - ցող այս քա -
 իով սա - կայն ձայն մը դեռ կը - գա խո - րուն -

44

սին կես կար - ծես կը - լու - շէ խոր - հուրդն այս կեան -
կես հա - մառ ու ան - պարտ հը - պարտ պոռթ - կու

Pno.

49

քիչ մոլ իենթ ցա - հե - լու - թլուն, ան - ցար, գը - նա -
Ոչ եր - բեք եր - բեք չու - լա որ կը -

Pno.

54

ցիր քիւ լը շունչն քե - լով զիս իմ կի - սատ եր - գե -
քիս շունչն առ ու ց - իր հաս - տատ քայ - լե -

Pno.

58

րով ա - դօքք ե - ռագ - ներ, օ - ինչ բա - ռի իդ -
րով առ - հա - մա - ռիր շա - ռին ու նա - գան -

Pno.

62

ձեր, ձիւ
դեռ մոտ կը - ո - թո - նեմ տա՛հ խե - ւա -

Pno.

66

1.
հեղ վազ - քով

Pno.

71

2.
ծառ. qա - - - լի - քիւ

Pno.

76

Pno.

82

Pno.

This system contains measures 82 through 86. The right hand (treble clef) has whole rests in all five measures. The left hand (bass clef) features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, often beamed together, with some measures containing triplets. The key signature has one flat (B-flat).

87

Pno.

This system contains measures 87 through 91. The right hand (treble clef) has whole rests in measures 87-90, followed by a final chord in measure 91. The left hand (bass clef) continues the rhythmic pattern from the previous system, with some measures featuring triplets. The key signature has one flat (B-flat).

Աշուն է արդէն, կը լսեմ յստակ
Սոսափինն ահեղ չոր տերեւներուն:
Ոսկեայ փոշիով մոտեցող քամին
Կարծես կը յուշէ խորհուրդն այս կեանքին:

Խենթ ճահելութիւն, անցար դուն, գացիր,
Լքելով զիս՝ իմ կիսատ երգերով.
Աղօթք, երազներ, ինչ բարի իղծեր,
Դեռ կը որոնեմ խելահեղ վագրով:

Կեանքիս աշունն է դրանս շեմին,
Կը յուզէ յոգիս դեղին երգերով,
Սակայն ծայն մը դեռ կու գայ խորունկէս,
Յամառ ու անպարտ, հպարտ պոռթկումով.

Ո՛չ, երբէք, երբէք, չըլլայ, որ կքիս,
Շունչ մ'առ, շարունակէ հաստատ քայլերով.
Արհամարհելով չարին, նախանձին,
Մօտ ես դուն վստահ՝ պայծառ գալիքին:

Դեղին աշուն իմ՝ դեղին երգերով,
Ե՛կ, կը սպասեմ քեզ՝ գարնան ոգիով:

ԱՇՈՒՆ (ԵՐԳԱՇԱՐ)

3. ԱԶԲԵՐԻԴ ՄԵՋ ԿԱՐ ԹԱԽԻԾ

Հանդարտ, երգային

Երաժշտ.՝ Ռ. Ամիրխանյանի
Խոսք ժան Կարդանի

Voice

Piano

f

Pno.

Pno.

10

Pno.

13

Pno.

f

16

Pno.

Աշ-քե-րիդ մեջ կար թա - խիծ — կար մի խո-

20

Pno.

նալ թաց ժը - պիտ — կար մի երկ-շուտ խո-րունկ հա - յացք — մի ա-մոթ-

24

խած շող դեմ - քիդ

Pno.

29

Աչ - քե-րիդ մեջ ինձ գե - թող — կար մի սար - սուռ վեր — երկ-նա-

Pno.

32

յին — կար մի կար - կա-մած լե - զու — խոս - տո-վա-

Pno.

35

նան - քի եզ — թին — աչ-քե-րիդ դը-

Pno.

40

ռա - նը-կանգ-նած փոր-ձում է - յի սա-հել ներս հա-

40

տել եզերքն այդ մո - գա - կան այն - քան ինձ թանկ ու դի վա -

44

44

յին փոր-ձում է - յի ես լուռ գուշա - կել ջա-նալ թե-կուզ մի միտք կագ

47

47

մել ին-չեր ար - դյոք ինչ-ապ-րում-ներ կան այն - տեղ լա-րա-լա

51

51

Pno.

Pno.

Pno.

Pno.

56

լա լա-րա-լա - լա

Pno.

61

Օ, ինչ հը - ռաշք տե - սա ես այն -

Pno.

65

տեղ ճայ-թող սի - թու ջը-րագն ան - գին որ վառ էր դեռ մեր հին օ -

Pno.

69

րից մինչ հի - մա

Pno.

73

Pno.

75

Pno.

78

Pno.

Աշ - քե-րիդ խոր-քում տե-

81

Pno.

սա — կար-ծես և ինձ փար - ված սի - րուդ —

84

ինք-նա-մո-ռաց հույ-զով այն ջինջ որ պիտ ապ - ըի դեռ հա - վեր - ժում

Pno.

88

Ե-րա-զա - յին օ-րե - ըի բայլն ու թըր -

Pno.

93

թի-ռը մեր սըր-տում կար-ծես ճը-րագ ոս-կե-շը - դարշ լու-սա-բա-ցի շա-դե -

Pno.

98

րում հու-շում է մեզ հյու-սեղ նոր ե - րագ բաց-վող օր - վա խալ-տանքն իր մեջ ե-տում թո-

Pno.

103

գով ան-անց հու - շեր ու թանկ օ - ռեր փար-ված նո-րոգ սի - թո կան-

Pno.

109

շին

Pno.

113

Pno.

116

Pno.

119

Pno.

119

rit.

122

Pno.

122

Աչքերիդ մեջ կար թախիծ,
Կար մի խոնավ, թաց ժպիտ,
Կար մի երկչոտ, խոր հայացք,
Մի ամոթխած շող դեմքիդ:

Աչքերիդ մեջ՝ ինձ գերող,
Կար մի սարսուռ երկնային,
Կար մի կարկամած լեզու՝
Խոստովանանքի եզրին...

Աչքերիդ դռանը կանգնած՝
Փորձում էի սահել ներս,
Հատել եզերքն այդ մոգական՝
Այնքան ինձ թանկ ու դիվային...

Փորձում էի ես լուռ գուշակել,
Ջանալ թեկուզ մի միտք կազմել՝
Ինչեր, արդյոք, ինչ ապրումներ կան այնտեղ...
Օ, ինչ հրաշք, այնտեղ ես տեսա
Ճայթող սիրո ճրագն անգին,
Որ վառ էր դեռ մեր հին օրից մինչ հիմա...

Աչքերիդ խորքում տեսա
Կարծես և ինձ՝ փարված սիրուդ՝
Ինքնամոռաց հույզով իմ ջինջ,
Որ պիտ ապրի դեռ հավերժում:

Երազային օրերի քայքայն ու թրթիռը մեր սրտում,
Որպես ճրագ ոսկեշղարշ լուսաբացի շաղերում,
Հուշում են մեզ՝ հյուսել նոր երազ,
Բացվող օրվա խայտանքն իր մեջ,
Ետում թողած անանց հուշեր ու թանկ օրեր՝
Փարված նորոգ սիրո կանչին:

Ծ Ա Ն Ո Թ Ա Գ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն Ն Ե Ր

«Առաջին խոսքն իմ», խոսք՝ Ալիսիա Կիրակոսյանի (1968 թ.):

1. «Առաջին խոսքն իմ»,
2. «Ես վախենում եմ»,
3. «Որտե՞ղ ես արդյոք»,
4. «Քո աչքերի հետ»,
5. «Ինձնից այնքան ես բացակա եղել»:

Ինչպես արդեն նշեցինք, այս երգաշարի ստեղծման, կատարման և ծայնագրման մասին անդրադարձ ենք կատարել մեր այս գրքաշարի առաջին հատորում: Նշենք միայն, որ այն առաջին անգամ տպագրվել է 1983-ին՝ Ռոբերտ Ամիրխանյանի «ԵՐԳԵՐ» ժողովածուում (տես գ. 1, էջ 90):

«Քարը», խոսք՝ Վահագն Դավթյանի (1982 թ.):

1. «Քարը» (1976 թ.),
2. «Թե լինե՞ր այնպես» («Իդձ». «Երգի ծվեններ» շարքից. 1977 թ.),
3. «Ու ես գիտեմ, պիտի անվերջ...» («Երգի ծվեններ» շարքից, 1977 թ.),
4. «Անանձնություն» («Անանձնական» 1976 թ.):

Ռոբերտ Ամիրխանյանի երկրորդ երգաշարը ազդարարեց բեկումնային մի նոր ընթացք հեղինակի բազմափորձ երգարվեստում: Վահագն Դավթյանի բանաստեղծությունների հետ ծանոթության արդյունքում կոմպոզիտորի երաժշտամտածողության դաշտում առաջ քաշվեցին էսթետիկայի և լեզվա-ոճական մոտեցումների նորագույն խնդիրներ, իսկ իրեն հարազատ քնարական կերպարի առջև քնարա-փիլիսոփայական հասուն մտորումների տարածականությունը: Այս առումով կոմպոզիտորը հասավ այն բարձր վարպետությանը, որը թույլ տվեց իրեն նկարագրել ապրումների և մտորումների գունագեղ պնակը՝ անձի նյարդային, եսակենտրոն էությունից մինչ կյանքի անցողիկության և հավերժության գաղափարներ:

Հակառակ երգերի հաջորդականությանը, շարքի ստեղծման խթան է հանդիսացել Վահագն Դավթյանի «Անանձնություն» բանաստեղծությունը: Այն նկարագրում է բանականության բարձրագույն աստիճանի հասած մի հոգեվիճակ՝ երբ փորձում ես հրաժարվել սեփական ես-ից և լինելիությանդ տեսանելի սահմանները ձուլել բնության, գոյության և ժամանակի անսահմանությունում: Հեղինակի խոստովանությամբ՝ բանաստեղծության հենց առաջին տողի ազդեցության ներքո՝ «Լռե՛ր խոռվքն այս ու ինձ թվար, // Թե ես աղբյուր եմ մամուռն ի վար...», նրան համա-

կել է հոգևոր մի անկշռելիության զգացում, երբ իրար հաջորդող հնչյունների սահքերը շարունակական լիցք ապրելով՝ երգահանին հասցրել են մինչև տողավերջում հնչած՝ «ոչինչ» բառը, արարելով նոր կառույցի այս կիզակետը:

Բանաստեղծական մտքի նման խորին հայտնությունը ծնունդ տվեց մի երգի, որն առաջին իսկ կատարումից իր ամուր տեղը զբաղեցրեց հեղինակի այցեքարտ-երգերի շարքում:

Սակայն երգաշարի վերնագիրը ձևավորվեց Վահագն Դավթյանի մեկ այլ՝ «Քարը» բանաստեղծությունից, ուր քարը որպես կյանքի ճակատագրական ավարտի անսասանության խորհրդանիշ վերաիմաստավորվում է որպես պոետական մշտադալար ոգու տաքուկ ապաստարան:

Ընտրված ևս երկու բանաստեղծություններով («Թե լինե՞ր այնպես» և «Ու ես գիտեմ պիտի անվերջ») կոմպոզիտորը կամուրջ ստեղծեց երգաշարի առաջին և վերջին երկերի միջև, խորացնելով երգաշարի՝ պոետին ի վերուստ տրված՝ ժամանակի հետ և ժամանակից դուրս արարելու, ինչպես նաև հավերժության մեջ իր խոսքը թողնելու առաքելության գաղափարը:

Երգաշարը տպագրվել էր 1983 թ. Ռոբերտ Ամիրխանյանի «Երգեր» ժողովածուում:

1995-ին հեղինակի կատարմամբ ձայնագրվել է շարքի վերջին՝ «Անանձնություն» երգը: Շարքն ամբողջությամբ ձայնագրվել է 2021-ին:

«Память», խոսք՝ Իրինա Պանովայի (1985 թ.):

Երգաշարը գրված է ռուս վաղամեռիկ բանաստեղծուհի Իրինա Պանովայի խոսքերով:

...Արդեն քանի օր էր ինչ հեղինակին էր հասել բանաստեղծությունների փոքրիկ մի ժողովածու, երբ նա հեռախոսազանգ ստացավ ՀԽՍՀ նախարարների խորհրդի փոխնախագահ Վլադիմիր Մովսիսյանից: Նա հորդորում էր, երգ գրել այդ գրքի բանաստեղծություններից որևէ մեկի հիման վրա, նշելով, որ երիտասարդ բանաստեղծուհու հայրը Խորհրդային Միության պարենային հարցերը կարգավորող պետական բարձր այր է, ումից կախված է նաև Հայաստանին պարենային աջակցություն ցուցաբերելու կենսական խնդիրը:

«Չեմ խոստանում». կոմպոզիտորի մերժողական դիրքորոշումը պայմանավորված է եղել այն հանգամանքով, որ երգը իր համար՝ խոսքից եկող սեփական անհաղթահարելի ոգևորության արդյունք է և ոչ պատվեր կամ պարտադրանք: Սակայն առաջին իսկ հայացքից բանաստեղծություններին, կոմպոզիտորը մոտեցել է գործիքին և մեկ ժամ չանցած՝ հետ զանգել փոխնախագահին՝ «Պատրաստ է»:

Հինգ տարբեր բանաստեղծություններ, որպես առանձին պատկերներ միավորվել են մեկ ամբողջական երգաշարի մեջ: Յուրաքանչյուր պատկերը՝ հիշողության մի նոր ալիք, հայրենյաց դառը փորձության ու նվիրումի վերհուշ, կորստի ցավ և հոգու թախծոտ ապրումներ՝ թանկ և անջնջելի: Խոր, անըմբռնելի և գերող գրավչություն կար այդ տողերի ներսում:

...Մի քանի օրից Ռ. Ամիրխանյանը մեկնել է Մոսկվա՝ երգաշարը բանաստեղծուհուն անձամբ ներկայացնելու նպատակով:

Մայրաքաղաքի կառավարական բարձրահարկերից մեկում այդ առիթով հյուրընկալություն է կազմակերպվել՝ Հայաստանից ժամանած Վ. Մովսիսյանի և կոմպոզիտորի համար: Ներկա-

ները լցված էին երաժշտական պրեմիերայի անհամբեր սպասումով: Կոմպոզիտորի ոգևորությանը ավելանում էր նաև բանաստեղծուհու հետ ծանոթանալու և իր կարծիքը լսելու սպասումից:

Երիտասարդ կնոջը սրահ են բերել գրկած և փոքրիկ կատվածահար մարմինը հատուկ խնամքով տեղավորել բազկաթոռի մեջ: Սակայն հակառակ ֆիզիկական ծանրագույն ախտահարմանը, նրա դեմքը և երազկոտ աչքերը շողում էին անսահման մեղմությամբ, ինչը առավել սրտառու է դարձրել բանաստեղծուհու կերպարը:

«Я рада, что вы видите какой прекрасный закат над Москвой», – դիմել է նա շփոթված կոմպոզիտորին, ով կանգնած պատուհանի մոտ, փորձել է հաղթահարել իր տվայտանքները: Մի քանի ընդհանուր արտահայտություններից հետո Ռ. Ամիրխանյանը նստել է դաշնամուրի մոտ:

Երբ երաժշտությունը ավարտվել է, բոլորը հուզվել են, և լռության մեջ բանաստեղծուհին կամաց շշնջացել է.

«Спасибо Вам, что так прочли мои стихи»:

Հետո նրան տարել են, իսկ ներկաները լուռ հուզմունքով դեռ երկար շարունակել են մնալ ստեղծագործության վերջին տողերի ազդեցության տակ.

...Я буду на радость, а может на горе

Мечтой загораться, сомнением болеть.

Завидовать птицам в крылатом просторе,

Приветствуя боль, что мешает стареть...

Երգաշարը ծայնագրվել է նույն թվականին Մոսկվայում՝ մեներգչուհի Ելենա Կամբուրովայի և Անատոլի Բադխենի ղեկավարած Լենինգրադի պետական էստրադային-սիմֆոնիկ նվագախմբի կատարմամբ:

«Հեռացումի խոսքեր», խոսք՝ Ե. Չարենցի (1997 թ.):

1. «Աշուն է նստել սեղանիդ» (1928 թ.),
2. «Հեռացումի խոսքեր» (1917 թ.),
3. «Աստղազարդ գիշեր» (1920 թ.),
4. «Տաղ անձնական» (1919 թ.):

«Հեռացումի խոսքեր» երգաշարը հերթականն է, որն ազդարարեց ամիրխանյանական կերպարի հուզական ապրումների առավել խոր ընկղման շրջանը՝ թախիժ՝ անանց կորստի, գերության՝ խենթացնող հուշերի, հրաժեշտի ցավից փոթորկված հոգու հորդառատ զեղումներ: Կոմպոզիտորը միավորեց Ե. Չարենցի տարբեր ժամանակներում և տարբեր առիթներով գրած բանաստեղծությունները ևս մեկ ենթավերնագրով՝ «Դու իմ վերջին, իրիկնային, աստղային քույր», օգտագործելով բանաստեղծի՝ Կարինե Քոթանճյանին նվիրված «Ծիածան» շարքի երկտող բնաբանը:

Յուրաքանչյուր բանաստեղծություն Ամիրխանյանն ընթերցում է մի նոր երաժշտական ցայտուն լուծումով:

Առաջինը՝ «Աշուն է նստել սեղանիդ», որ համակված է բանաստեղծի առաջին կնոջ՝ Արփենիկի մահվան հուշով, աշուղական լաց-ասերգի և դասական բալլադի ներդաշնակ սինթեզում է:

«Հեռացումի խոսքեր» բանաստեղծությունը՝ ըստ Կարինե Քոթանճյանի հուշերի, Չարենցը առաջին անգամ կարդացել է իրեն հրաժեշտ տալու պահին: Բանաստեղծական տողերի ծավալուն գեղումները աննշան կրճատումով մարմնավորվել են ամիրխանյանական ծայրահեղ արտահայտիչ մեղեդային շարադրանքով:

«Ջրնգում է շուրջս...» նվիրված է Արմեն Տիգրանյանի քրոջը՝ Ա.Տ.-ին: Սրընթաց պարեղանակ, սակայն ներքին հուզառատ ապրումների բեռի ներքո փոքր ինչ ծանրացած «քայլքով»: Ի դեպ՝ երգի ողջ ընթացքում երբեմն տեղ են գտնում առանձին տեքստային հավելումներ՝ արված կոմպոզիտորի կողմից, ինչը պայմանավորված է այս բանաստեղծության փոքրածավալ լինելու հետ:

Երգաշարի վերջին երգը, գրված «Տաղ անձնական» բանաստեղծության հիման վրա հնչում է հանրաճանաչ շանսոնի ոճով, որի գլխապատույտ պարային բնույթը առավել շեշտում է օտարամոլոր ճամփեքի վրա հայտնված պոետի՝ հեռվում թողած իր հայրենի տան անհուն կարոտը:

Երաժշտական ոճերի նման հարուստ գեղադիտակը մանրահատվածային սկզբունքով լրացնում է երգաշարի գեղարվեստական կերպարի հարուստ ամբողջականությունը:

«Տաղ Անձնական» երգը բազմիցս հնչել է տարբեր համերգային ծրագրերում, իսկ 2011 թվականին ձայնագրվել է ՀՀ ժողովրդական արտիստ, դերասան և ռեժիսոր Միքայել Պողոսյանի կատարմամբ: Մնացած երեք երգերի սիրողական ձայնագրությունը կատարվել է Երևանում 2022-ի մայիսին Կոմիտասի տուն-թանգարանում տեղի ունեցած միջոցառման ժամանակ, որը նվիրված էր Եղիշե Չարենցի ծննդյան 125-ամյակին: Այդ օրը երգաշարը ամբողջությամբ հնչել է առաջին անգամ հեղինակի և Ալ. Սպենդիարյանի անվան ազգային օպերային թատրոնի երիտասարդ մեներգիչ Նավասարդ Հակոբյանի կատարմամբ:

«Մենուիին», խոսք՝ Թամար Հովհաննիսյանի (2012 թ.):

1. «Տար ինձ, ճանապարհ»,
2. «Ես լույսի բարակ շողն եմ»,
3. «Արի գնանք ճամփորդելու»:

Կարելի է ասել, որ Ամիրխանյանի երգերը իրենց գերակշռող մեծամասնությամբ ի սկզբանե կողմնորոշված են դեպի արական անձի ապրումները, ինչը և բերում է հետագայում համապատասխան մեներգչի կատարմամբ այն լսելու անհրաժեշտությանը: Բանաստեղծական տողերում կոմպոզիտորը շարունակաբար փնտրում է իրեն հոգեհարազատ հերոսի անդրադարձը, որում ներկայությունը անկախ հեղինակի երգերի ժանրային բազմազանությունից մշտապես կարելի է ճանաչել:

Կին բանաստեղծների բանարվեստից կոմպոզիտորի ներշնչանքը ոչ այնքան հաճախ է եղել, իսկ կնոջ կերպարը բացահայտող սակավաթիվ իր ստեղծագործություններում նա ամեն անգամ նկարում է մի նոր դիմանկար:

Ամերիկաբնակ բանաստեղծուհու ստեղծագործական ժողովածուն լույս է տեսել 1996-ին: Նրա տողերի կենտրոնում կինն է՝ մեղմ և անհոգ, սիրո ջերմությամբ պարուրված և պոետիկ արբունքով լի, որի էությունը կոմպոզիտորն ամբողջացրեց երգաշարի վերնագրում: Մենուիին՝ որպես ինքնաբավ անհատականության և թովիչ կանացիության մարմնավորում:

Երգաշարը ձայնագրվել է 2021-ին Սեդա Ամիր-Կարայանի և հեղինակի կատարմամբ:

«Աշուն», խոսք՝ Ժան-Վարդան Էքմեքճյանի (2021 թ.):

1. «Եղյամ է իջել»,
2. «Աշուն է արդեն»,
3. «Աչքերիդ մեջ կար թախիծ»:

Սիրիահայ հեղինակի խոստովանությամբ, իր գրական հակումները նոր լիցք ստացան հայրենիքում բնակություն հաստատելու արդյունքում: Այստեղ նա նաև որոշեց իրականացնել իր վաղեմի երազանքը՝ դիմեց Ամիրխանյանին երգ գրելու խնդրանքով, առաջարկելով իր «Աշուն է արդեն» բանաստեղծությունը, որն ի թիվս մյուսների տպագրվել է նրա «Անդորր» ժողովածուում 2022-ին:

Աշունը՝ իբրև այն ժամանակաշրջանի խորհրդանիշ, երբ խաղաղվում են կրքերն ու խռովքը, հանդարտվում են տագնապներն ու անհետանում վախերը և արթնանում է անկեղծ ինքնախոստովանանքի, անցյալը հաշվեկշռի բերելու ներքին մղում:

Հոգեվիճակի նման զարգացումը բացառիկ զուգահեռով համընկավ կոմպոզիտորական ստեղծագործական կերպարի հասունացման նոր շրջափուլի հետ: Շարունակելով համագործակցել բանաստեղծի հետ և ընտրելով հեղինակից այլ ստեղծագործություններ ևս, Ամիրխանյանն ամբողջացրեց այս երգաշարը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ. Աննա Խաչատրյան-Ամիրխանյան.....3

ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՍՔՆ ԻՄ (երգաշար)

1. ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՍՔՆ ԻՄ.....	5
2. ԵՍ ՎԱԽԵՆՈՒՄ ԵՄ.....	12
3. ՈՐՏԵՂ ԵՍ ԱՐԴՅՈՔ.....	17
4. ՔՈ ԱԶՔԵՐԻ ՀԵՏ.....	25
5. ԻՆՁՆԻՑ ԱՅՆՔԱՆ ԵՍ ԲԱՑԱԿԱ ԵՂԵԼ.....	29

ՔԱՐԸ (երգաշար)

1. ՔԱՐԸ.....	37
2. ԹԵ ԼԻՆԵՐ ԱՅՆՊԵՍ.....	46
3. ՈՒ ԵՍ ԳԻՏԵՄ.....	51
4. ԱՆԱՆՁՆՈՒԹՅՈՒՆ.....	56

ПАМЯТЬ (вокальный цикл).....63

ՀԵՌԱՅՈՒՄԻ ԽՈՍՔԵՐ

«ԴՈՒ ԻՄ ՎԵՐՋԻՆ, ԻՐԻԿՆԱՅԻՆ, ԱՍՏՂԱՅԻՆ ՔՈՒՅՐ» (երգաշար)

1. ԱՇՈՒՆ ԷՆՍՏԵԼ ՍԵՂԱՆԻԴ.....	91
2. ՀԵՌԱՅՈՒՄԻ ԽՈՍՔԵՐ.....	100
3. ԱՍՏՂԱԶԱՐԴ ԳԻՇԵՐ.....	108
4. ՏԱՂ ԱՆՁՆԱԿԱՆ.....	114

ՄԵՆՈՒՀԻՆ (երգաշար)

1. ՏԱՐ ԻՆՁ, ՃԱՆԱՊԱՐՀ.....	124
2. ԵՍ ԼՈՒՅՍԻ ԲԱՐԱԿ ՇՈՂ ԵՄ.....	138
3. ԱՐԻ ԳՆԱՆՔ ՃԱՄՓՈՐԴԵԼՈՒ.....	144

ԱՇՈՒՆ (երգաշար)

1. ԵՂՅԱՄ Է ԻՋԵԼ.....	153
2. ԱՇՈՒՆ Է ԱՐԴԵՆ.....	160
3. ԱԶՔԵՐԻԴ ՄԵՋ ԿԱՐ ԹԱԽԻԾ.....	166
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	176

ՌՈԲԵՐՏ ԲԱԲԿԵՆԻ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆ

ԽՈՍՏՈՎԱՆԱԼՔ

Երգաշարեր

РОБЕРТ БАБКЕНОВИЧ АМИРХАНИЯН

ПРИЗНАНИЕ

Вокальные циклы

**На армянском языке
Ереван “Айастан” 2022**

**Հրատ. խմբագիր՝ Վահագն Սարգսյան
Համակարգչային մակետը՝ Կարինե Դավթյանի
Կազմի ձևավորումը՝ Մելինե Ղարախանյանի**

Տպագրությունը՝ «Եգեա» տպագրատան

Ստորագրված է տպագրության՝ 08.07.2022թ.:

Չափսը՝ 60x84 1/8:

11.5 տպ. մամուլ:

Տպաքանակ՝ 300:

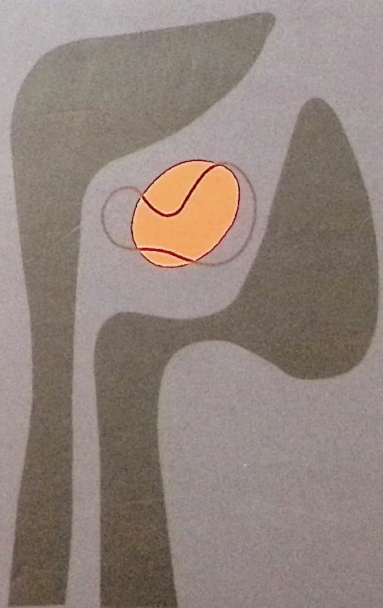
Գինը՝ պայմանագրային:

«Հայաստան» հրատարակչություն, Երևան, Իսահակյան 28:

Հանճարեղ ու շնորհալի լինելու համար Ասարծո կամքն է պերք,
իսկ իմաստունն ու արժանապատիվ լինելու համար Մարդու կամքը...
Դուք Ձեր Առաքելության մեջ մարգարեության գագաթին եք:
Ու չնայած «հոգու սովը» եկել է վաղուց, ավերակների միջից
թագավորելու եք Ձեր հոգու Նոր Ճեպող մեղեդիներով...

Մարինե Հակոբյան

Կրթության փորձագետ, ՀՀ ԱԺ ԿԳՄՍԵ և Սփյուռքի
մշտական հանչնաժողովի համակարգող փորձագետ

ISBN 978-5-540-02553-9

9 785540 025539